Załącznik do Uchwały nr V /54 /2024
Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego
z dnia 27 sierpnia 2024 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIASTO OSTRÓW WIELKOPOLSKI
NA LATA 2024-2029

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII 7

1. PODSTAWY PRAWNE 7
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE 8
3. TEST SPÓJNOŚCI ZE STRATEGIĄ ROZWOJU OSTROWA WIELKOPOLSKIEGO Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030+ 19

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA 23

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA 23
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ 24
3. DEMOGRAFIA 25
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA 27
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT 29
6. GOSPODARKA 30
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE 32
8. EDUKACJA I KULTURA 33
9. OCHRONA ZDROWIA 41
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA 46
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 53
12. POMOC SPOŁECZNA 57
13. BEZROBOCIE 71
14. BEZDOMNOŚĆ 74
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ 75
16. SYTUACJA DZIECKA 82
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI 88
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY 95
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY 98
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS 100
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH 104
22. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII 113

III. PROGRAMOWANIE 118

1. WIZJA I MISJA 118
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ 119
3. PROGNOZA ZMIAN 136
4. RAMY FINANSOWE 139
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA 139
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA 142
7. PROGRAMY I PROJEKTY 143

UWAGI KOŃCOWE 144

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski został przygotowany na lata 2024-2029. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Koordynowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 powierzono Dyrektorowi Wydziału Spraw Społecznych w Ostrowie Wielkopolskim. Zadaniem zespołu, który współpracował z Dyrektorem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Przystępując do opracowania dokumentu strategii, upowszechniono na stronie internetowej Urzędu Miejskiego informację o przystąpieniu Samorządu Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W komunikacie zwrócono się z prośbą do mieszkańców o wypełnienie ankiet: „Problemy społeczne w opinii mieszkańców" oraz „Równość szans kobiet i mężczyzn", zapraszając zarazem mieszkańców do wskazania najważniejszych problemów i potrzeb społecznych oraz zgłaszania pomysłów na ich rozwiązanie.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powstawał we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim oraz z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych realizuje ustawowy obowiązek gminy nakreślony w art. 16b. ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn.zm.), które stanowią:

Art. 16b. 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.
2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:
1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust.1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3) określenie:
a) celów strategicznych projektowanych zmian,
b) kierunków niezbędnych działań,
c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
d) wskaźników realizacji działań.

Art. 17. 1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:
1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań prawnych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście i identyfikuje problemy społeczne, a także zawiera ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z roku bazowego objętego analizą danych. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące **sytuacji społecznej w mieście**, **problemu równości szans kobiet i mężczyzn** oraz **sytuacji dziecka**.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy miasta oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 43 anonimowo wypełnione arkusze. Wśród ankietowanych było 63% kobiet i 37% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku powyżej 65 lat (42%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w przedziale wiekowym 36-45 lat (19%) i 46-55 lat (16%) oraz osoby poniżej 20. roku życia, osoby w wieku 26-35 lat i 56-65 lat (po 7%), natomiast 2% ankietowanych nie określiło swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby w wieku 20-25 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 53% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (30%) oraz zasadniczym zawodowym i podstawowym (po 7%), zaś 3% respondentów nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, 58% wszystkich respondentów mieszka na terenie miasta Ostrów Wielkopolski od urodzenia, a 40% uczestników badania zamieszkuje w mieście od roku do 60 lat, natomiast 2% ankietowanych nie określiło czasu przebywania na terenie miasta. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotykają jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
43	kobiety (63%)	poniżej 20 lat (7%)	od urodzenia (58%)	podstawowe (7%)
		26-35 lat (7%)		zasadnicze zawodowe (7%)
		36-45 lat (19%)		średnie (53%)
	mężczyźni (37%)	46-55 lat (16%)	od roku do 60 lat (40%)	
		56-65 lat (7%)		wyższe (30%)
		pow. 65 lat (42%)	brak deklaracji (2%)	
		brak deklaracji (2%)		brak deklaracji (3%)

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 40 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 55% kobiet i 45% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były osoby powyżej 65. roku życia (28%) oraz grupy osób w wieku 36-45 lat i 46-55 lat (po 20%), a także osoby w wieku 56-65 lat (18%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 20-25 lat i 26-35 lat (po 7%). Osoby w wieku poniżej 20 lat nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn"

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
40	kobiety (55%)	20-25 lat (7%)	od urodzenia (75%)	podstawowe (14%)
		26-35 lat (7%)		zasadnicze zawodowe (23%)
		36-45 lat (20%)	od 5 do 38 lat (18%)	
		46-55 lat (20%)		średnie (23%)
	mężczyźni (45%)	56-65 lat (18%)	brak deklaracji (7%)	wyższe (38%)
		pow. 65 lat (28%)		brak deklaracji (2%)

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 22 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta Ostrów Wielkopolski.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na jej treść i realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 323);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r., poz. 475);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 2241);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 44);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1335);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r., poz. 338);

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2123 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r., poz. 266);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r., poz. 246);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r., poz. 421);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r., poz. 2424);
- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843);
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 212 Rady Ministrów z dnia 22 października 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej" do 2023 r. (M.P. 2022 poz. 1171).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, z zakresu m.in. edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 wskazuje problemy społeczne występujące w mieście, których niwelowanie lub rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych. Strategia prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym, a jej realizacja pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań

opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji"; „Młodzież w drodze"; „Europejska agenda cyfrowa"; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów"; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji"; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia"; „Europejski program walki z ubóstwem".

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021". W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową".

Parlament Europejski i Rada UE wezwały do opracowania długoterminowej strategii UE zgodnej ze zobowiązaniami podjętymi w agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. Komisja Europejska nie przedstawiła jednak do dziś żadnego odpowiedniego następcy strategii Europa 2020, który wyznaczałby wizję Unii Europejskiej i ukierunkowywałby unijne priorytety w dłuższej perspektywie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów

własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

W dniu 2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano zmieniony długofalowy budżet UE**,** wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) to następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Cele Programu:

- wsparcie samozatrudnienia poprzez udzielanie preferencyjnych pożyczek na rozpoczęcie własne działalności gospodarczej;
- rozwój potencjału instytucji i służb rynku pracy;
- wpieranie przedsiębiorców, pracodawców oraz ich pracowników w obszarach kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju;
- poprawa jakości systemów kształcenia oraz rozwój edukacji włączającej;
- wspieranie procesu uczenia się przez całe życie, w tym kompetencji cyfrowych osób dorosłych;
- wsparcie systemu szkolnictwa wyższego, w tym dostosowanie oferty do wyzwań związanych z cyfrową i zieloną transformacją;
- wspieranie instytucji odpowiedzialnych za integrację społeczno-zawodową migrantów;

- rozwój potencjału instytucji działających w sferze integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej;
- rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi, m.in. poprzez tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 i podnoszenie kompetencji kadr w tym obszarze;
- zapewnienie równych szans dla osób z niepełnosprawnościami;
- wsparcie systemu ochrony zdrowia, w tym kształcenie podyplomowe lekarzy, pielęgniarek, położnych oraz innych zawodów związanych z ochroną zdrowia;
- budowanie potencjału partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- rozwój innowacji społecznych i upowszechnianie przetestowanych rozwiązań.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie w do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach: przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, przeciwdziałania bezdomności, rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej, wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Przyjęty dokument ustanawia ramy strategiczne zarówno dla działań ogólnokrajowych, jak i regionalnych. Umożliwia tym samym planowanie i realizację przedsięwzięć w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, które mogą być finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i ze środków funduszy UE z perspektywy finansowej na lata 2021-2027.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, m.in. obszary poprzemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
  - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
  - Polska Cyfrowa,
  - Kapitał ludzki,
  - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
  - Rozwój regionalny,
  - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
  - Kapitał społeczny,
  - Sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1. Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,
2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,
2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,
2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,
2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,
2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kreatywne i kulturę:

3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Dokument strategii jest swoistą mapą drogową dla Wielkopolski na najbliższe 10 lat. Wielkopolska za 10 lat ma być przodująca w kraju, licząca się w Europie, spójna, dostępna terytorialnie, silna nowoczesną gospodarką, zapewniająca bardzo dobre warunki życia i wypoczynku swoim mieszkańcom. Taki kierunek myślenia jest opisany w czterech celach strategicznych. Pierwszy z nich mówi o wzroście gospodarczym bazującym na wiedzy mieszkańców, drugi o rozwoju społecznym opartym na zasobach materialnych i niematerialnych regionu, trzeci – zakłada rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Z kolei w czwartym celu jest mowa o skutecznym i sprawnym zarządzaniu regionem.

Priorytety zamieszczone w strategii są ściśle związane z nowymi wyzwaniami UE, tj. ochrona klimatu, innowacje czy walka ze smogiem.

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027

W programie Fundusze europejskie dla Wielkopolski sformułowane zostały poniżej przedstawione priorytety, na które będą przeznaczane środki z Funduszy Europejskich. Określona została strategia wydatkowania środków polityki spójności w ramach programu regionalnego na obszarze Wielkopolski w perspektywie finansowej 2021-2027.

Priorytet I – Fundusze europejskie dla wielkopolskiej gospodarki.

Priorytet II – Fundusze europejskie dla zielonej Wielkopolski.

Priorytet III – Fundusze europejskie dla zrównoważonej mobilności miejskiej w Wielkopolsce.

Priorytet IV – Lepiej połączona Wielkopolska w UE.

Priorytet V – Fundusze europejskie wspierające społeczną infrastrukturę dla Wielkopolan (EFRR).

Priorytet VI – Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+).

Priorytet VII – Fundusze europejskie na wielkopolskie inicjatywy lokalne.

Priorytet VIII – Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (EFRR).

Priorytet IX – Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (EFS+).

Priorytet X – Sprawiedliwa transformacja Wielkopolski Wschodniej.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego prowadzone w ramach regionalnego systemu polityki społecznej projektowane są z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości odpowiedzi na wyzwania socjalne, pojawiające się na trzech poziomach:

1. życia codziennego mieszkańców regionu i funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego,
2. działania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz podmiotów reprezentujących trzeci system,
3. całościowego funkcjonowania systemu wsparcia.

Działania podejmowane przez najbliższą dekadę w obszarze społecznym mają przyczynić się do tego, aby polityka społeczna w Wielkopolsce kształtowana na poziomie regionalnym:

- była wrażliwa na potrzeby społeczne mieszkańców

- wspierała działania podejmowane przez gminne i powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz ich pracowników,
- oddziaływała na funkcjonowanie systemu wsparcia w oparciu o innowacyjne metody, nowatorskie rozwiązania oraz działania lobbingowe na rzecz funkcjonalnego i nowoczesnego systemu.

Misją Strategii Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku jest tworzenie warunków i dostarczanie narzędzi koniecznych do kształtowania wrażliwej przestrzeni społecznej, przyjaznej mieszkańcom, funkcjonalnej dla instytucji i jej pracowników, w której podejmowane są skoordynowane działania na poziomie regionalnym i lokalnym.

Na podstawie diagnozy, wyników badań, obserwacji oraz doświadczeń zawodowych pracowników ROPS-u, optymalne funkcjonowanie systemu polityki społecznej wymaga działań w pięciu kluczowych obszarach, w odniesieniu do sześciu grup adresatów.

Kluczowe obszary działań to: usługi społeczne; infrastruktura społeczna; aktywność społeczna i obywatelska; włączenie społeczne; koordynacja polityki społecznej.

Adresaci strategii:

- osoby starsze – ludność w wieku 65 lat i więcej (lub 60 lat i więcej);
- rodziny – według metodologii GUS, rodzina obejmuje pary bez dzieci lub pary z jednym lub większą liczbą dzieci albo też samotnego rodzica z jednym bądź większą liczbą dzieci. Pojęcie rodziny przyjęte w Strategii obejmuje zarówno rodziny biologiczne, adopcyjne, jak i zastępcze;
- osoby z ograniczoną sprawnością i ich opiekunowie nieformalni – osoby z niepełnosprawnością prawną i biologiczną, osoby przewlekle psychicznie i somatycznie chore oraz osoby niesamodzielne. Pojęcie opiekuna nieformalnego obejmuje zarówno członków rodziny, jak i inne osoby sprawujące opiekę;
- osoby z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego: osoby ubogie, bezrobotne, uzależnione, w kryzysie bezdomności, opuszczające zakłady karne i inne grupy dotknięte ryzykiem ubóstwa;
- migranci – osoby nieposiadające polskiego obywatelstwa, które przebywają w Polsce w celu innym niż turystyczny;
- kadra pomocy i integracji społecznej – osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i jednostkach integracji społecznej.

Cele strategiczne zostały sformułowane w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej:

1. Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości.
2. Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym.
3. Wielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować.
4. Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego.
5. Regionalny system polityki społecznej – skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowskiego na lata 2021-2027

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowskiego na lata 2021-2027 stanowi podstawę do podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej. Strategia jest koncepcją systemowego działania, polegającego na formułowaniu długookresowych celów w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do realizacji tych celów. Strategia jest dokumentem wspierającym rozwój powiatu w zakresie polityki społecznej, a jej celem jest rozwiązywanie ważnych problemów społecznych w Powiecie Ostrowskim oraz planowanie i realizacja wyznaczonych zadań w zakresie polityki społecznej. W dokumencie sformułowano misję: Zrównoważony rozwój społeczny Wspólnoty Powiatowej przyjaznej i otwartej wobec jednostki na każdym etapie jej życia oraz wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1. Polityka społeczna służąca aktywizacji i integracji osób dotkniętych sprzężonymi problemami społecznymi

Cele operacyjne:

1.1 Poprawa sytuacji rodzin dotkniętych kryzysem i dysfunkcjami poprzez kompleksowe wsparcie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

1.2 Wysoka dostępność usług pomocy społecznej odpowiadających zapotrzebowaniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.3 Rozwinięte partnerstwo publiczno-publiczne i publiczno-prywatne oraz funkcjonujący i rozwinięty trzeci sektor.

1.4 Zapewnienie miejsc noclegowych całodobowych dla ofiar przemocy w rodzinie, funkcjonowania domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz mieszkań dla wychowanków.

1.5 Tworzenie i animowanie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie Powiatu.

1.6 Systematyczne doskonalenie kadr instytucji pomocy społecznej i rynku pracy do aktualnych potrzeb poprzez szkolenia i kursy.

1.7 Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w świadczeniu usług pomocy społecznej.

Cel strategiczny 2. Powiat Ostrowski przyjazny osobom starszym, niepełnosprawnym i przewlekle chorym

Cele operacyjne:

2.1 Stosowane zasady aktywnego i zdrowego starzenia się oraz ograniczenie występowania chorób przewlekłych i ciężkich.

2.2 Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych oraz samoorganizacji osób starszych i niepełnosprawnych w świadczeniu usług społecznych.

2.3 Rehabilitacja społeczna i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

2.4 Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności we wczesnym dzieciństwie.

2.5 Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych, poprawa jakości ich życia oraz tworzenie pozytywnych postaw społecznych wobec nich.

2.6 Poprawa dostępności miejsc w Domach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu oraz tworzenie nowych placówek DPS.

2.7 Poprawa dostępności placówek służby zdrowia, skrócenie czasu oczekiwania na wizytę oraz likwidacja niedostatków kadr medycznych i pomocniczych.

Cel strategiczny 3. Poprawa sytuacji demograficznej i likwidacja deficytów rynku pracy

Cele operacyjne:

3.1 Poprawa sytuacji demograficznej Powiatu.

3.2 Dostosowanie i aktualizowanie do potrzeb rynku pracy oferty kształcenia branżowego i średniego technicznego.

3.3 Aktywne pozyskiwanie spoza terenu Powiatu Ostrowskiego nowych zasobów ludzkich w wyniku migracji na stałe lub w celach ekonomicznych.

3.4 Powszechny dostęp do kwalifikacji adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zwiększona aktywność zawodowa wszystkich mieszkańców Powiatu.
3.5 Adaptacja do zmian pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców.
3.6 Zwiększony poziom zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, zagrożonych wykluczeniem społecznym i osób starszych.
3.7 Skuteczna i proaktywna aktywizacja i rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami ze środków PFRON.
3.8 Stworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej.

Strategia Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego z perspektywą do roku 2030+

Strategia rozwoju miasta to dokument, który określa kierunki i cele rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2030+. W opracowaniu strategii wzięto pod uwagę potrzeby i oczekiwania mieszkańców oraz wyzwania, z którymi miasto będzie zmagać się w przyszłości. W strategii przedstawiono wizję miasta jako Serca Regionu – miejsca, w którym ludzie chcą mieszkać, pracować i odpoczywać. Za cel postawiono sobie zrównoważony rozwój we wszystkich jego wymiarach – społecznym, środowiskowym, gospodarczym oraz przestrzennym, w których najważniejszy jest człowiek i jakość jego życia w Ostrowie Wielkopolskim. W dokumencie sformułowano nową wizję:
„Ostrów 2030+ Serce Regionu. Ostrów Wielkopolski dzięki swojemu położeniu to naturalne serce regionu. Jesteśmy liderem inicjującym i otwartym na współpracę. Jako dynamiczny ośrodek innowacyjnych rozwiązań na rzecz ludzi i środowiska, przyciągamy wysoką jakością życia. Ostrów 2030+ to wielofunkcyjny węzeł komunikacyjny, będący lokomotywą rozwoju społeczno-gospodarczego dla całej południowej Wielkopolski”
oraz misję:
„Wierzymy, że ludzie i położenie stanowią nasz największy potencjał! Wierzymy, że razem możemy więcej! Wspólnie tworzymy więcej niż miasto…” Bezpośrednio wizja miasta będzie realizowana przez cztery kierunki horyzontalne, wspierające realizację wszystkich celów strategicznych w wymiarze ponadlokalnym:
• Współpraca ponadlokalna, międzysamorządowa;
• Promocja miasta jako serca południowej Wielkopolski;
• Wzmocnienie ponadlokalnych funkcji miasta;
• Przeciwdziałanie marginalizacji komunikacyjnej miasta.

Wizja Ostrów 2030+ Serce Regionu realizowana będzie poprzez trzy długoterminowe cele strategiczne, w ramach których wyznaczono średnioterminowe cele operacyjne:

1. Cel strategiczny > Miasto szczęśliwe

Cele operacyjne:

1.1 Miasto zdrowe.

1.2 Miasto inspirujące.

1.3 Miasto aktywne.

1.4 Miasto dla każdego.

1.5 Miasto edukujące.

2. Cel strategiczny > Miasto pełne życia

Cele operacyjne:

2.1 Miasto zwarte.

2.2 Miasto dobrych przestrzeni.

2.3 Miasto zielone i niebieskie.

2.4 Nasza energia.

2.5 Ekożycie.

3. Cel strategiczny > Miasto przedsiębiorcze

Cele operacyjne:

3.1 Strefy Inwestycyjne.

3.2 Współpraca.

3.3 Tożsamość.

3.4 Przedsiębiorczy mieszkańcy.

3.5 Inteligentny Ostrów.

3. TEST SPÓJNOŚCI ZE STRATEGIĄ ROZWOJU OSTROWA WIELKOPOLSKIEGO Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030+

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 zachowuje spójność z Strategią Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego z perspektywą do roku 2030+. Przy opracowywaniu dokumentu uwzględnione zostały cele i kierunki działań wyznaczone w strategii rozwoju.

Tabela 3. Zgodność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 z Strategią Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego z perspektywą do roku 2030+

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029	**Strategia rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego z perspektywą do roku 2030+**
Wizja: Miasto Ostrów Wielkopolski zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych, stwarza warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego, integruje lokalną społeczność oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin. **Misja:** Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców Miasto Ostrów Wielkopolski oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.	**Wizja:** OSTRÓW SERCE REGIONU **Misja:** Wierzymy, że ludzie i położenie stanowią nasz największy potencjał! Wierzymy, że razem możemy więcej! Wspólnie tworzymy więcej niż miasto… Ostrów Wielkopolski dzięki swojemu położeniu to naturalne serce regionu. Jesteśmy liderem inicjującym i otwartym na współpracę. Jako dynamiczny ośrodek innowacyjnych rozwiązań na rzecz ludzi i środowiska, przyciągamy wysoką jakością życia. OSTRÓW SERCE REGIONU to wielofunkcyjny węzeł komunikacyjny, będący lokomotywą rozwoju społeczno-gospodarczego dla całej południowej Wielkopolski. Wspólnie tworzymy więcej niż miasto… tworzymy wspólnotę pełną potencjału i możliwości. Ostrów Wielkopolski jako dynamiczny ośrodek innowacyjnych rozwiązań, nie tylko stanowi serce regionu dzięki swojemu dogodnemu położeniu, ale również przyciąga ludzi wysoką jakością życia.
Cel strategiczny 1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Cel strategiczny 2. Wzmacnianie potencjału rodzin, troska o rozwój dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej. Cel strategiczny 3. Wspieranie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Cel strategiczny 4. Dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców miasta. Cel strategiczny 5. Rozwój kadr pomocowych, podnoszenie efektywności wsparcia, wzmacnianie kapitału i dialogu społecznego.	CEL STRATEGICZNY I: MIASTO SZCZĘŚLIWE

Cele operacyjne:	Kierunki działań:
1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym i zagrożonym ubóstwem. 2. Aktywizacja zawodowa i wsparcie dla osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy. 3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym. 4. Wzmacnianie potencjału rodzin. 5. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Przeciwdziałanie problemom uzależnień, pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej. 7. Aktywna polityka senioralna – realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”. 8. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie. 9. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia. 10. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście. 11. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów. 12. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług. 13. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	• Działania ukierunkowane na profilaktykę i promocję zdrowia oraz zdrowego stylu i trybu życia zapobiegające chorobom cywilizacyjnym. • Działania na rzecz zdrowego starzenia się społeczeństwa. • Działania na rzecz zdrowia psychicznego. • Wspieranie dzietności. • Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w tym turystyki weekendowej. • Komplementarna oferta kulturalna – nowa strategia rozwoju kultury. • Wsparcie i rozwój wydarzeń kulturalnych oraz inwestycje w rozwój placówek kultury. • Rozwój kultury i sztuki ulicznej. • Aktywizacja młodzież i włączenie jej w życie miasta. • Promocja samozatrudnienia. • Promocja i rozwój ekonomii społecznej. • Dalszy rozwój i wsparcie sportu w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży. • Rozwój i utrzymanie bazy sportowej miasta. • Aktywizacja mieszkańców osiedli do działalności na rzecz lokalnej społeczności. • Budowanie lokalnych społeczności przez aktywnych i świadomych liderów. • Kompleksowe podejście do wykorzystania infrastruktury miejskiej w celu zwiększenia częstotliwości działań społecznych dla mieszkańców, uwzględniających wielokulturowość i międzypokoleniowość. • Rozwój usług dla seniorów, w tym usług opiekuńczych oraz wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się. • Wsparcie integracji i edukacji międzypokoleniowej. • Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia dla imigrantów i ich rodzin. • Wsparcie i promocja nowoczesnej edukacji, w tym rozwój szkolnictwa wyższego. • Kompleksowa i atrakcyjna oferta dla młodych ludzi uwzględniająca potrzeby mieszkaniowe, zarobkowe i związane z czasem wolnym. • Polityka prorodzinna. • Rozwój oferty dla osób chcących zamieszkać w mieście. • Rozwój mieszkalnictwa społecznego oraz intensyfikacja

	odnowy substancji mieszkaniowe. • Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych. • Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w mieście i ograniczanie zjawiska wandalizmu. • Rozwój kompetencji, umiejętności uzdolnień i zainteresowań uczniów – także poza edukacją formalną. • Wsparcie szkół ich uczniów i nauczycieli w ramach kompleksowych programów rozwojowych ukierunkowanych na podniesienie jakości edukacji. • Odkrywanie talentów. • Wsparcie nowoczesnej edukacji (w tym rozwoju szkolnictwa wyższego). • Wspieranie uczenia się przez całe życie.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Ostrów Wielkopolski to gmina miejska położona w południowej części województwa wielkopolskiego, w obrębie centralnej części powiatu ostrowskiego. Zajmuje obszar 42 km², co stanowi 3,62% powierzchni powiatu, i jest jedną z ośmiu powiatowych jednostek terytorialnych. Ostrów Wielkopolski to siedziba miasta oraz gminy wiejskiej Ostrów Wielkopolski, a także siedziba władz i jednostek powiatu ostrowskiego.

Obszar miasta sąsiaduje z trzema gminami powiatu ostrowskiego: od północnego wschodu oraz zachodu z dwiema rozłączonymi częściami gminy wiejskiej Ostrów Wielkopolski, od południa z gminą Przygodzice, zaś od północy z gminą Raszków.

W ramach struktury administracyjnej terytorium miasta obejmuje swoim obszarem 11 jednostek pomocniczych – osiedli: Osiedle nr 1 „Śródmieście", Osiedle nr 2 „Wenecja", Osiedle nr 3 „Krępa", Osiedle nr 4 „Jana Pawła II", Osiedle nr 5 „Pruślin", Osiedle nr 6 „Kamienice Stare", Osiedle nr 7 „Zacisze-Zębców", Osiedle nr 8 „Odolanowskie", Osiedle nr 9 „Nowe Parcele", Osiedle nr 10 „Parcele Zacharzewskie" i Osiedle nr 11 „Powstańców Wielkopolskich". Najliczniej zamieszkiwaną jednostką miejską jest Osiedle nr 4 „Jana Pawła II" (12 561 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy Osiedle nr 6 „Kamienice Stare" (1 679 osób).

Ostrów Wielkopolski to jedno z największych miast Wielkopolski, dynamicznie rozwijający się ośrodek gospodarczy, kulturalny, sportowy i turystyczny regionu. Warto dodać, że efektywne działania władz Ostrowa Wielkopolskiego znajdują odzwierciedlenie w corocznych rankingach miast. W 2022 r. prestiżowy tytuł Perły Samorządu w kategorii miast do 100 tys. mieszkańców otrzymała prezydent Ostrowa Wielkopolskiego Beata Klimek, zaś miasto Ostrów Wielkopolski znalazło się w pierwszej dziesiątce najlepszych samorządów w kategorii gmina miejska do 100 tys. mieszkańców.

Na terenie miasta działa 311 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Gmina miejska Ostrów Wielkopolski, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję miasta, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym badaniu ankietowym zadano mieszkańcom miasta Ostrów Wielkopolski pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów miasta, czynników, które ograniczają jego możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić je bardziej przyjaznym dla mieszkańców.

Wskazując atuty miasta, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne (między Poznaniem, Łodzią i Wrocławiem) oraz rozbudowaną bazę sportowo-rekreacyjną, a także bogatą i różnorodną ofertę kulturalną. Wśród atutów wymieniono też dobrze prowadzoną politykę senioralną (domy opieki i kluby seniora), działający na terenie miasta szpital oraz dostęp do komunikacji miejskiej i węzła kolejowego. Duże znaczenie badani przywiązywali również do stałego i dynamicznego rozwoju, dobrej dostępności do usług i placówek handlowych oraz gastronomicznych. Ankietowani docenili także rewitalizację miasta, dbałość o czystość i estetykę, rozległe tereny zielone i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, a także bogatą historię Ostrowa Wielkopolskiego.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron miasta najczęściej pojawiał się problem zanieczyszczenia powietrza przez źródła niskiej emisji oraz uciążliwości związane z pobliskim wysypiskiem odpadów. Za równie istotne kwestie ankietowani uznali deficyt mieszkań komunalnych oraz brak dużych zakładów przemysłowych i niskie zarobki. Według badanych problem stanowi niedostosowana do potrzeb mieszkańców częstotliwość kursowania komunikacji miejskiej, ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz ruch tranzytowy przebiegający przez miasto, a także brak parkingów.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby miasto uczynić bardziej przyjaznym dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano intensyfikację działań proekologicznych (kontynuacja programu dofinansowań do likwidacji źródeł niskiej emisji, rewitalizacja wysypiska odpadów, ograniczenie nadmiaru betonu w przestrzeni publicznej, zakładanie łąk kwietnych i terenów zielonych). Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli także poprawę dostępu do usług medycznych i żłobków oraz kontynuowanie polityki senioralnej i prospołecznej. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano również zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę miejską (modernizacja dróg, budowa obwodnicy i parkingów, oświetlenie i odwodnienie ulic oraz chodników, likwidacja barier architektonicznych). Wspomniano także o poprawie funkcjonowania komunikacji

publicznej, tworzeniu warunków sprzyjających powstawaniu nowych zakładów i miejsc pracy, budowie aquaparku oraz renowacji zaniedbanych kamienic i wieży ciśnień.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2022 r. miasto liczyło 68 475 osób, wśród których było 36 101 kobiet, co stanowi 52,72% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 1 630 osób na km^2. Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2020-2022 ogólna liczba mieszkańców miasta zmniejszała się systematycznie. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym malała, natomiast liczba najstarszych mieszkańców miasta z roku na rok wzrastała.

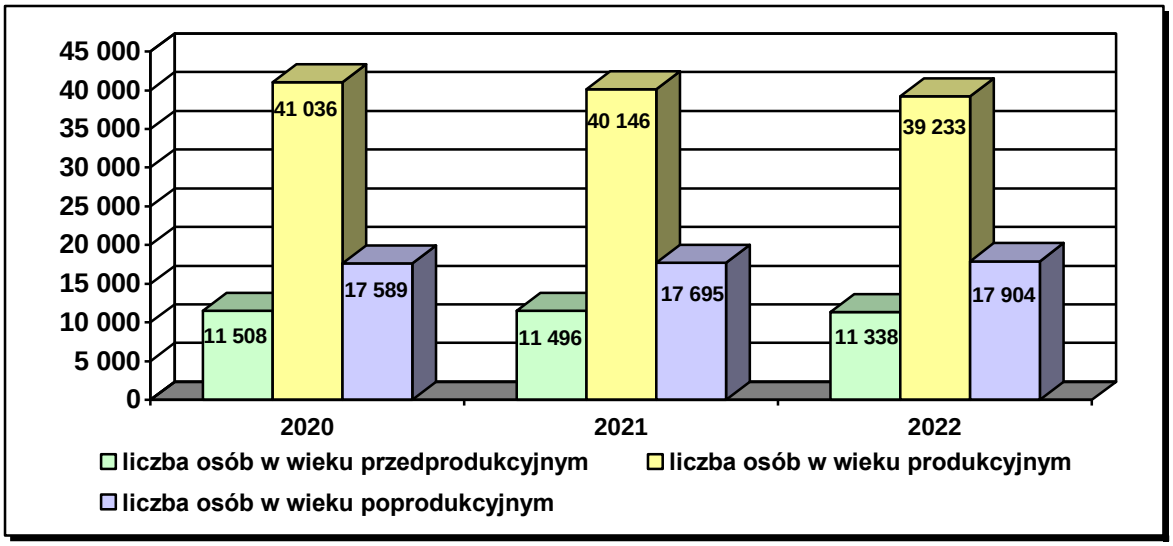
W latach 2020-2022 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Saldo migracji ludności miasta w latach 2020-2022 zwiększało się z roku na rok i było stale ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej miasta przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 4. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	11 508	11 496	11 338
liczba osób w wieku produkcyjnym	41 036	40 146	39 233
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	17 589	17 695	17 904
ogółem	**70 133**	**69 337**	**68 475**

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2020-2022

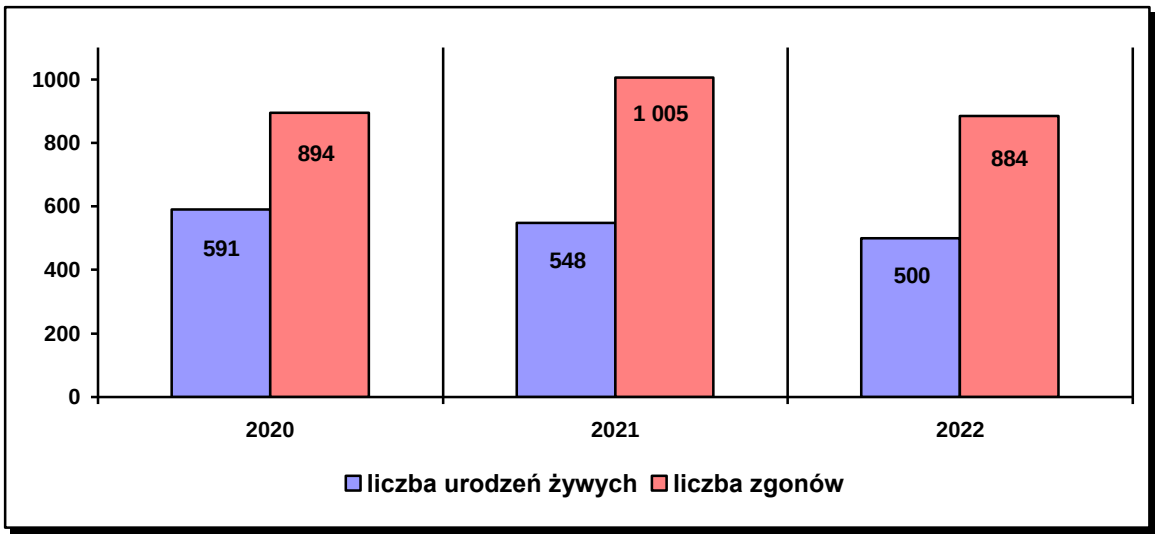
Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 5. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba urodzeń żywych	591	548	500
liczba zgonów	894	1 005	884
przyrost naturalny	**-303**	**-457**	**-384**

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Wykres 2. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2020-2022

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 6. Ruch migracyjny ludności w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba zameldowanych osób spoza miasta	548	588	502
liczba osób wymeldowanych poza miasto	605	744	741
saldo migracji ogółem	**-57**	**-156**	**-239**

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu miasta.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w mieście Ostrów Wielkopolski jest wysoki. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa o długości 288,4 km, która zaopatruje w wodę ok. 99% mieszkańców. Z sieci kanalizacyjnej o długości 273,1 km korzysta ponad 97% ludności miasta. Zbiorowym uzdatnianiem i dostarczaniem wody oraz odprowadzaniem ścieków zajmuje się Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim. Na terenie miasta funkcjonuje nowoczesna i proekologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych wyposażona w instalację suszenia osadów ściekowych, która obsługuje 66 641 osób, tj. 97,3% ludności miasta oraz ponad 14 400 mieszkańców gmin ościennych. Dalszego rozwoju wymaga nieco słabiej rozwinięta sieć gazowa, do której dostęp posiada ponad 77% mieszkańców. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 7. Infrastruktura techniczna w mieście w 2022 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	288,4
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	67 875
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	273,1
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	66 641
oczyszczalnie ścieków	

liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	66 641 – z terenu miasta 14 409 – z gmin przyległych
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	106,6
liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej	53 070
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	279,6
w tym długość dróg miejskich (w km)	258,9

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim i Głównego Urzędu Statystycznego.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w mieście w latach 2020-2022:

Tabela 8. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2020-2022

inwestycje w 2020 r.
1. modernizacja pomieszczeń w budynku Urzędu Miejskiego, 2. utworzenie miejsca spotkań przy ul. Rataja – Ostrowski Budżetu Obywatelski, 3. budowa tężni w Parku Miejskim, 4. realizacja zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej – Ekologiczny Ogród Deszczowy na Zębcowie, 5. utworzenie Letniego Ogrodu Osiedlowego – Ostrowski Budżetu Obywatelski, 6. modernizacja Amfiteatru Miejskiego w ramach rewitalizacji przestrzeni miejskiej, 7. budowa hali widowiskowo-sportowej, 8. Boże Podwórko – modernizacja miejsca spotkań i zabaw dla dzieci i młodzieży – Ostrowski Budżetu Obywatelski, 9. modernizacja Ogródków Jordanowskich w ramach rewitalizacji przestrzeni miejskiej.
inwestycje w 2021 r.
1. budowa zbiornika retencyjnego wody opadowej na terenie Przedszkola nr 3 „Jaś i Małgosia”, 2. rozbudowa i modernizacja strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrowie Wielkopolskim, 3. modernizacja elewacji Publicznego Przedszkola nr 1, 4. modernizacja pomieszczeń w budynku przy ul. Raszkowskiej 39 na potrzeby utworzenia Dziennego Domu „SENIOR +”, 5. utworzenie sadu edukacyjnego przy ul. Rataja, 6. budowa strefy rekreacji na Osiedlu Pruślin – „Tajemniczy ogród”, 7. budowa Centrum treningowo-sportowego, 8. modernizacja pomieszczeń oraz wyposażenie warsztatu żużlowego dla młodzieżowców z TŻ Ostrovia S.A., 9. przebudowa Stadionu Miejskiego przy ul. Piłsudskiego.
inwestycje w 2022 r.
1. budowa zbiornika retencyjnego wody opadowej na terenie Przedszkola nr 1, 2. modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 1, 3. budowa nowego budynku Przedszkola nr 2, 4. budowa nowego przedszkola przy ul. Dobrej,

5. modernizacja sali kominkowej w Stanicy Harcerskiej,
6. modernizacja schroniska dla bezdomnych zwierząt,
7. budowa Centrum treningowo-sportowego w rejonie ulic Okólnej, Składowej i Kilińskiego,
8. modernizacja stadionu przy ul. Kusocińskiego,
9. zakup i montaż urządzeń kreatywnej strefy gier na świeżym powietrzu przy ul. Rataja.

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Warto dodać, że w ramach działań proekologicznych miasto Ostrów Wielkopolski, przy wykorzystaniu funduszy unijnych oraz środków krajowych, sukcesywnie wdraża przedsięwzięcia inwestycyjne oraz rozwiązania systemowe mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie zjawiska niskiej emisji (realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, programy; „System Zbierania Elektrycznych Śmieci w mieście Ostrów Wielkopolski" i „Ostrów łapie deszcz", wymiana źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła, termomodernizacja budynków oraz modernizacja systemów grzewczych). W 2022 r. wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła dokonano w 206 budynkach i lokalach, zrealizowano 164 umowy na kwotę 1 368 129,27 zł.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Miasto Ostrów Wielkopolski posiada korzystny układ dróg odpowiadający strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz miasta i jego powiązaniom zewnętrznym. Długość dróg publicznych w mieście wynosi ogółem 279,6 km, w tym 258,9 km dróg miejskich. Ostrów Wielkopolski jest ważnym węzłem komunikacyjnym, zarówno drogowym, jak i kolejowym. Przez teren miasta przebiegają trzy ważne drogi krajowe o znaczeniu międzyregionalnym – we wschodniej części miasta biegnie fragment drogi ekspresowej DK11 relacji Kołobrzeg – Bytom (w tym odcinek drogi ekspresowej S11), DK25 łączącej Bobolice z Oleśnicą oraz w północno zachodniej części miasta DK36 relacji Ostrów Wielkopolski – Prochowice. Ponadto przez teren miasta przebiega droga wojewódzka nr 445 łącząca Ostrów Wielkopolski z Odolanowem.

Miasto Ostrów Wielkopolski jest drugim, po Poznaniu, węzłem kolejowym w Wielkopolsce, zarówno w ruchu osobowym, jak i towarowym. Mieszkańcy miasta mają zapewnione dogodne połączenia w 5 kierunkach: Poznania, Katowic, Kalisza (dalej Łodzi i Warszawy) oraz Wrocławia i Leszna. Stacja kolejowa zlokalizowana jest przy ul. Towarowej.

Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego realizuje Miejski Zakład Komunikacji S.A. w Ostrowie Wielkopolskim. Spółka obsługuje 32 linie autobusowe na obszarze miasta oraz na podstawie zawartych porozumień także na terenie gmin okolicznych. W ramach działań proekologicznych ostrowski MZK sukcesywnie wymienia tabor na autobusy elektryczne, obecnie firma posiada 16 pojazdów zeroemisyjnych. Ponadto usługi transportowe realizują przewoźnicy komercyjni, którzy zapewniają połączenia między miastem a sąsiednimi gminami wiejskimi. Na terenie Ostrowa Wielkopolskiego funkcjonuje także kilka korporacji taksówkarskich.

Miasto realizuje także projekt Ostrowskiego Roweru Miejskiego. W okresie wiosenno-letnim mieszkańcy mogą korzystać ze 120 jednośladów umiejscowionych przy 13 stacjach rowerowych.

Miejska infrastruktura obsługi pasażerskiej wzbogacona została o nowoczesne centrum przesiadkowe przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami, z poczekalnią, przestronną wiatą przesiadkową, 5 peronami autobusowymi, 2 stacjami ładowania autobusów, 2 stacjami do ładowania aut osobowych, parkingami samochodowymi i rowerowymi oraz 2 stacjami roweru miejskiego.

Miasto Ostrów Wielkopolski położone jest w odległości ok. 121 km od Poznania (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa wielkopolskiego), ok. 25 km od Kalisza, ok. 30 km od Krotoszyna, ok. 100 km od Wrocławia i ok. 143 km od Łodzi.

6. GOSPODARKA

Miasto Ostrów Wielkopolski jest lokalnym ośrodkiem gospodarczym rozwijającym funkcje produkcyjne, handlowo-usługowe i przemysłowe. Jest też siedzibą władz oraz jednostek organizacyjnych powiatu ostrowskiego, a także ważnym ośrodkiem usług publicznych: szkolnictwa, służby zdrowia, transportu i innych. Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjają: dogodne położenie komunikacyjne, przynależność do Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, Ostrowska Karta Przedsiębiorcy oraz funkcjonowanie na terenie miasta Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości (KSSEMP).

Rolnictwo, pomimo dość wysokiego (37%) udziału użytków rolnych w ogólnej powierzchni, nie odgrywa znaczącej roli wśród podmiotów gospodarczych. Lasy stanowią 10% terenu miasta. Dominującą formą prowadzenia działalności rolniczej jest rolnictwo indywidualne – w 2022 r. na terenie Ostrowa Wielkopolskiego

funkcjonowały 372 gospodarstwa rolne o średniej powierzchni 2,7027 ha. Poniższe tabele przedstawiają dane w tym zakresie.

Tabela 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia miasta ogółem (w ha)	**4 190**
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	1 563
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	404
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	2 223

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 10. Gospodarstwa rolne

liczba gospodarstw rolnych na terenie miasta	372
średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (ha)	2,7027

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Pod względem bonitacji gruntów ornych przeważają gleby średnie klas IVa oraz IVb, mniejsze powierzchnie zajmują gleby bardzo słabe klasy VI i gleby słabe klasy V oraz gleby dobre klasy IIIa i IIIb.

Na obszarze miasta występują złoża kopalin energetycznych – gazu ziemnego oraz złoża kopalin skalnych – kruszyw naturalnych (piaski i żwiry) i surowców ilastych (ceramika budowlana/do produkcji kruszywa lekkiego).

W latach 2020-2022 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie miasta stale rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców miasta Ostrów Wielkopolski w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej na terenie miasta w latach 2020-2022

zakres danych	**2020**	**2021**	**2022**
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	9 698	9 920	10 064
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	7 295	7 422	7 559

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych statystycznych GUS-u na koniec 2022 r. w mieście Ostrów Wielkopolski zarejestrowane były 10 064 podmioty gospodarcze, w tym 7 559 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W 2022 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w mieście prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa

i techniczna, przetwórstwo przemysłowe, a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

Mieszkaniowy zasób miasta tworzą lokale komunalne i socjalne stanowiące w całości własność Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski oraz lokale stanowiące własność Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM", którego współwłaścicielem jest miasto. W 2022 r. miasto Ostrów Wielkopolski posiadało w swoich zasobach 139 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 6 334,46 m^2 i przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania 45,57 m^2, zaś Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM" dysponował 1 596 takimi lokalami o łącznej powierzchni 67 969,56 m^2 i przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania komunalnego 42,59 m^2. W mieszkaniach komunalnych należących do miasta zamieszkiwały 284 osoby, natomiast w lokalach MZGM-u mieszkało 3 614 osób. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2022 r. miasto dysponowało 139 takimi lokalami o łącznej powierzchni 4 369,75 m^2 i przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania socjalnego 31,44 m^2, natomiast do Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM" należało 210 lokali socjalnych o łącznej powierzchni 7 290,46 m^2 i przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania socjalnego 34,72 m^2. W mieszkaniach socjalnych, którymi dysponowało miasto, mieszkały 203 osoby, zaś w tych należących do MZGM-u mieszkało 321 osób. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w mieście Ostrów Wielkopolski w latach 2020-2022 zawiera poniższa tabela.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	podmiot zarządzający	2020	2021	2022
liczba mieszkań komunalnych	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM"	1 483	1 414	1 596
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	150	144	139
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m^2)	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM"	72 107,73	69 052,44	67 969,56
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	6 956,33	6 697,61	6 334,46
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m^2)	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM"	48,62	48,83	42,59
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	46,38	46,51	45,57
liczba osób mieszkających	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM"	3 901	3 678	3 614

w mieszkaniach komunalnych	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	316	287	284
liczba mieszkań socjalnych	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM”	206	205	210
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	158	158	139
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m^2)	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM”	7 101,30	7 088,96	7 290,46
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	4 308,89	4 308,89	4 369,75
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m^2)	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM”	34,47	34,58	34,72
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	27,27	27,27	31,44
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „MZGM”	359	332	321
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	236	218	203

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W mieście Ostrów Wielkopolski tej formy wsparcia udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatki, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	1 099	1 122	1 261
liczba przyznanych dodatków	1 747	1 886	2 001
wartość przyznanych dodatków (w zł)	2 840 079	3 162 092	3 696 668

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2022/2023 w mieście funkcjonowało 5 placówek opiekuńczych (3 żłobki i 2 kluby dziecięce), 23 placówki wychowania przedszkolnego (22 przedszkola i 1 oddział przedszkolny w szkole), 16 szkół podstawowych oraz 12 szkół ponadpodstawowych. Dane na temat żłobków, przedszkoli i szkół w mieście oraz podopiecznych, opiekunów i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 14. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	5	495	67
w tym prowadzone przez gminę	1 (3 oddziały)	376	48
w tym prowadzone przez inne podmioty	4	119	19

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 15. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	23	2 923	331
w tym przedszkola	22	2 914	330
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	1	9	1

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 16. Placówki oświatowe w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	16	5 784	537
szkoły ponadpodstawowe	12	7 181	645

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 17. Placówki wsparcia dziennego na terenie miasta w 2022 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
specjalistyczne, organizujące zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne	4	90

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 18. Wykaz żłobków i klubów dziecięcych prowadzonych na terenie miasta wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Żłobek Miejski	ul. dr. Jankowskiego 10a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
		ul. Dobra 14, 63-400 Ostrów Wielkopolski
		ul. Waryńskiego 29, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Niepubliczny żłobek „Sowy i Sówki”	ul. Kasprzaka 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski

3.	Klub dziecięcy „Sowy i Sówki”	ul. Krotoszyńska 156, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Niepubliczny żłobek „Pierwsze kroczki”	ul. Wrocławska 34a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Klub dziecięcy „Pierwsze kroczki”	

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 19. Wykaz przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego działających w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Publiczne Przedszkole Nr 1 Osiedlowego Stowarzyszenia Krępianie	ul. prof. Kaliny 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Przedszkole Nr 2 Jarzębinka	ul. Staroprzygodzka 52, 63-400 Ostrów Wielkopolski
3.	Przedszkole Nr 3 Jaś i Małgosia	ul. Świetlicowa 9a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Przedszkole Nr 6	ul. Zamenhofa 9, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Przedszkole Nr 7 Bratek	ul. Piastowska 21, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Przedszkole Nr 8 Krasnal Hałabała	al. Słowackiego 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.	Przedszkole Nr 9 Miś Uszatek	ul. Brzechwy 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.	Przedszkole Nr 10 Kubuś Puchatek	ul. Frycza Modrzewskiego 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
9.	Przedszkole Nr 11 Calineczka	ul. Olsztyńska 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
		ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
10.	Przedszkole Nr 12 Tęcza	ul. Dobra 14, 63-400 Ostrów Wielkopolski
11.	Przedszkole Nr 13 Sindbad	ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski
12.	Przedszkole Nr 14 Maluszek	ul. Bardowskiego 6, 63-400 Ostrów Wielkopolski
13.	Przedszkole Nr 15	ul. Szkolna 26, 63-400 Ostrów Wielkopolski
14.	Przedszkole Nr 16 Koszałek Opałek	ul. Partyzancka 15b, 63-400 Ostrów Wielkopolski
15.	Przedszkole Nr 17 Ciuchcia	ul. 3 Maja 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski
16.	Przedszkole Sióstr Salezjanek Nr 19	al. Słowackiego 33A, 63-400 Ostrów Wielkopolski
17.	Przedszkole Niepubliczne z oddziałem terapeutycznym Nasz Domek	ul. Wańkowicza 42, 63-400 Ostrów Wielkopolski
18.	Niepubliczne Przedszkole „Sowy i Sówki”	ul. Kasprzaka 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
19.	Niepubliczne Przedszkole Maja	ul. Rejtana 54, 63-400 Ostrów Wielkopolski
20.	Niepubliczne Przedszkole Ogólnodostępne im. s. Włodzimiry Wojtczak	ul. Gimnazjalna 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski
21.	Niepubliczne Przedszkole Montessori	ul. Skorupki 56, 63-400 Ostrów Wielkopolski
22.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny Wojtuś	ul. Jadwigi 22, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 20. Wykaz placówek systemu oświaty działających w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej	ul. Partyzancka 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Ewarysta Estkowskiego	ul. Wrocławska 51, 63-400 Ostrów Wielkopolski
3.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Królowej Jadwigi	ul. Waryńskiego 29, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Mieszka I	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Macieja Rataja	ul. Staroprzygodzka 112, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Szkoła Podstawowa nr 7 im. Generała Józefa Bema	ul. Bema 30, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Jana Pawła II	ul. Asnyka 26, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.	Szkoła Podstawowa nr 11 im. Mirosława Feriča	ul. Batorego 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
9.	Szkoła Podstawowa nr 13 im. Stefana Rowińskiego	ul. Świetlicowa 9, 63-400 Ostrów Wielkopolski
10.	Szkoła Podstawowa nr 14 im. Powstańców Wielkopolskich	ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski
11.	Publiczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek	al. Słowackiego 33, 63-400 Ostrów Wielkopolski
12.	Szkoła Podstawowa Spółdzielni Oświatowej „Edukator”	ul. Tuwima 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
13.	Polsko-Kanadyjska Szkoła Podstawowa im. A. Bella	ul. Kościuszki 21, 63-400 Ostrów Wielkopolski
14.	Dwujęzyczna Szkoła Podstawowa „Mądra Sowa”	ul. Krotoszyńska 156, 63-400 Ostrów Wielkopolski
15.	Montessori Szkoła Życia Niepubliczna Szkoła Podstawowa Fundacji Królowej św. Jadwigi	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
16.	Szkoła Kwitnącej Myśli	ul. Niegolewskiego 5/1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Szkoły znajdujące się na terenie miasta, dla których podmiotem prowadzącym jest Powiat Ostrowski		
17.	I Liceum Ogólnokształcące im. Ks. J. Kompałły i W. Lipskiego	ul. Gimnazjalna 9, 63-400 Ostrów Wielkopolski
18.	II Liceum Ogólnokształcące im. Wł. Reymonta	ul. Wrocławska 48, 63-400 Ostrów Wielkopolski
19.	III Liceum Ogólnokształcące	ul. Wojska Polskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski
20.	IV Liceum Ogólnokształcące im. Fryderyka Chopina	
21.	Liceum Ogólnokształcące Sióstr Salezjanek	al. Słowackiego 33a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
22.	Zespół Szkół Ekonomicznych	ul. Partyzancka 29, 63-400 Ostrów Wielkopolski

	im. Józefa Gniazdowskiego	
23.	Zespół Szkół Usługowych	ul. Wolności 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
24.	Zespół Szkół Budowlano-Energetycznych	ul. Wolności 23, 63-400 Ostrów Wielkopolski
25.	Zespół Szkół Technicznych	ul. Poznańska 43, 63-400 Ostrów Wielkopolski
26.	Zespół Szkół Transportowo-Elektrycznych Centrum Kształcenia Ustawicznego	ul. Kantaka 6, 63-400 Ostrów Wielkopolski
27.	Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka	ul. Kościuszki 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 21. Wykaz placówek kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia, inne placówki umożliwiające uczenie się przez całe życie w 2022 r.

nazwa placówki	adres
Centrum Kształcenia Ustawicznego	ul. Kantaka 6, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Centrum Kształcenia Zawodowego	ul. Wojska Polskiego 14a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego – Studium Medyczne	ul. Limanowskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Na terenie miasta funkcjonuje także Zespół Szkół Muzycznych I i II stopnia im. Krzysztofa Komedy-Trzcińskiego (al. Słowackiego 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski), realizujący wyłącznie program kształcenia muzycznego.

W ramach wsparcia rodzin w procesie wychowawczym, szczególnie w zakresie poprawy funkcjonowania psychospołecznego dzieci zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z grup ryzyka oraz mających problemy z nauką i zachowaniem, funkcjonują w mieście 4 świetlice specjalistyczne z programem socjoterapeutycznym, prowadzone przez działające na terenie Ostrowa Wielkopolskiego stowarzyszenia, które w 2022 r. objęły wsparciem 90 dzieci.

Tabela 22. Wykaz placówek wsparcia w 2022 r.

nazwa placówki	adres
Świetlica Stowarzyszenia „Zacharzew 2000”	ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Świetlica Stowarzyszenia „Piątka dla Pokoleń”	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Świetlica „Boże Podwórko” Stowarzyszenia Konferencji św. Wincentego a ‘Paolo Jednostka Terenowa w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Gimnazjalna 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół szkoły „Szczęśliwa 13-stka”	ul. Świetlicowa 9, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Warto dodać, że uczniom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej przyznaje się pomoc materialną o charakterze socjalnym. W 2022 r. świadczenia stypendialne otrzymało 70 uczniów na łączną kwotę 56 241,31 zł, zaś zasiłki szkolne przyznano 2 uczniom na łączną kwotę 1 240,00 zł. Ponadto 546 szczególnie uzdolnionych uczniów szkół podstawowych otrzymało stypendia motywacyjne im. Świętego Jana Pawła II Miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

Działalność kulturalną w mieście prowadzi Ostrowskie Centrum Kultury. Placówka zajmuje się propagowaniem kultury, promocją amatorskiego ruchu artystycznego, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, oświatą, sztuką i tradycjami. Ośrodek odpowiada w mieście za różnorodne wydarzenia kulturalne, w tym koncerty, występy kabaretowe, przeglądy, konkursy czy spektakle. W ofercie stałej są zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych – plastyczne, malarskie, muzyczne, wokalne, fotograficzne, teatralne, gry planszowe, jak również działalność Ostrowskiej Orkiestry Koncertowej, Chóru Męskiego „Echo", Chóru „Lira", Klubu Filmowego „Komeda na Wolności", Klubu Seniora Złoty Wiek oraz Koła Polskiego Związku Filatelistów. W 2022 r. placówka inicjowała wiele wydarzeń kulturalnych, min. 13 spotkań autorskich, 3 konkursy, 57 koncertów, 1 festyn, 4 spektakle teatralne, 13 wystaw i wernisaży, 74 seanse filmowe, 46 warsztatów.

OCK dysponuje salami widowiskowymi przystosowanymi do organizacji koncertów, przedstawień teatralnych, konferencji i wielu innych imprez kulturalnych. Ostrowskie Centrum Kultury organizuje różne imprezy, m.in.: Przegląd „Wszyscy Śpiewamy na Rockowo", Festiwal Filmowy im. Krzysztofa Komedy Grand Prix Komeda, festiwal „Wszystko Jest Poezją", festyn miejski „MajOSTaszki", Kulturalne lato w mieście oraz wydarzenia kulturalno-sportowe, festyny rodzinne, spektakle teatralne, koncerty i wystawy, jak również uroczystości z okazji świąt państwowych.

W strukturach Ostrowskiego Centrum Kultury działają:

- Forum Synagoga – placówka zajmuje się upowszechnianiem oraz organizacją wydarzeń artystycznych i kulturalnych, pełni istotną rolę kulturotwórczą i integracyjną, dba w szczególności o dziedzictwo miasta oraz regionu. W 2022 r. Forum Synagoga zrealizowało 16 spotkań autorskich, 2 konkursy, 20 koncertów, 2 spektakle teatralne, 9 wystaw i wernisaży, 16 konferencji i wykładów, wśród nich cykliczne – Skarbiec kultury (spotkania ze światem nauki), koncerty kameralne (prezentowanie muzyki dawnej, klasycznej, współczesnej), Sztuka

w dialogu (wystawy czasowe z różnych dyscyplin sztuk plastycznych i wizualnych), Klimaty smaków (prezentacja różnych form sztuki niekomercyjnej), Szuflada – wieczory działań artystycznych;

- Amfiteatr Miejski z zadaszoną sceną – miejsce letnich koncertów, spektakli teatralnych, seansów filmowych.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Biblioteka Publiczna im. Stefana Rowińskiego wraz z 5 filiami. Główną funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. W 2022 r. księgozbiór biblioteczny, z którego aktywnie korzystało 7 886 wypożyczających czytelników i czytelniczek, liczył 150 704 woluminy. Placówka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa, organizuje też wiele wydarzeń, m.in. spotkania autorskie, konkursy, warsztaty, cykl spotkań kaligraficznych, zajęcia dla dzieci, zajęcia dla seniorów, spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych, akcje Tydzień Bibliotek, Cała Polska Czyta Dzieciom, Narodowe Czytanie, Noc w Bibliotece, Koziołek Klemens w Mediatece, Cały Ostrów czyta dzieciom. Biblioteka prowadzi także działalność wydawniczą, która obejmuje publikowanie wydawnictw tematycznie związanych z regionem Ostrowa Wielkopolskiego, m.in. wspomnienia, pamiętniki oraz opracowania związane z kulturą i historią, a także wiersze autorstwa lokalnych twórców, szczególnie debiutantów. Placówka realizuje także projekty cyfrowe – Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa /WBC/ oraz Ostrowska Biblioteka Cyfrowa /OBC/ –propagujące czytelnictwo ebooków i zbiorów cyfrowych.

Bardzo ważną instytucją o ponadlokalnym znaczeniu jest Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, zlokalizowane w murach Ratusza. Do zadań Muzeum należy m.in. gromadzenie, naukowe opracowywanie, konserwacja i udostępnianie dóbr kultury, realizowane m.in. w formie wystaw stałych (Ostrów do roku 1939, Salonik dawnych mistrzów Ostrowa, W kuchni babuni, Muzeum 3D. Ulicami dawnego Ostrowa. Café Muzeum), wystaw czasowych i plenerowych, galerii oraz lekcji muzealnych.

Działania wszystkich instytucji kultury funkcjonujących na terenie miasta wzajemnie się uzupełniają, zachęcając mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym Ostrowa Wielkopolskiego.

Poniższe tabele zawierają informacje na temat placówek kultury w mieście w 2022 r.

Tabela 23. Placówki kultury w mieście w 2022 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	74 252	21
biblioteki i filie	1 biblioteka i 5 filii	170 192	23
muzea, skanseny	1	23 551	12

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

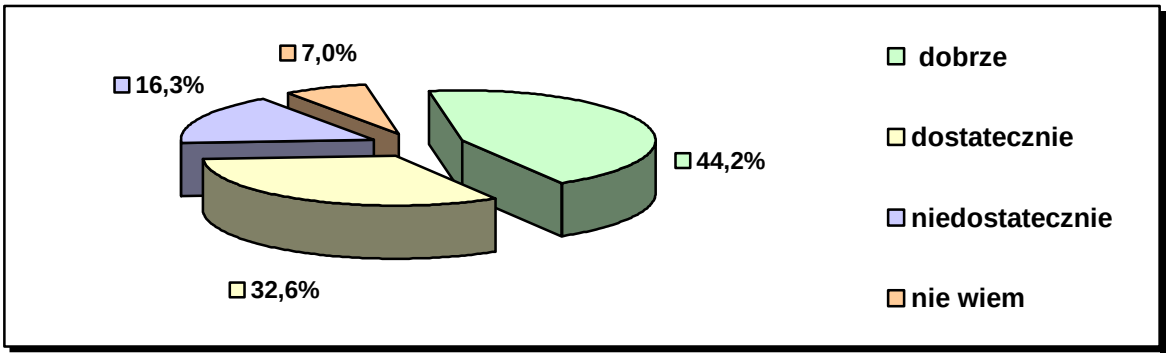
Tabela 24. Wykaz placówek kultury w 2022 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Ostrowskie Centrum Kultury	ul. Wolności 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Biblioteka Publiczna im. Stefana Rowińskiego	
3.	Filia nr 2	ul. Wrocławska 22, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Filia nr 3 w podmiocie leczniczym	ul. Limanowskiego 20, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Filia nr 6	ul. Komuny Paryskiej 14, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Filia nr 7 dla dzieci i młodzieży	ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.	Mediateka – przystanek kultury	ul. Kolejowa 24b, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.	Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego	ul. Rynek 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
9.	Młodzieżowy Dom Kultury (placówka prowadzona przez Powiat Ostrowski)	ul. Wolności 10, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w mieście. Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w mieście. Według 76,8% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie 16,3% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 7% badanych. Poniższy wykres przedstawia rozkład uzyskanych odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

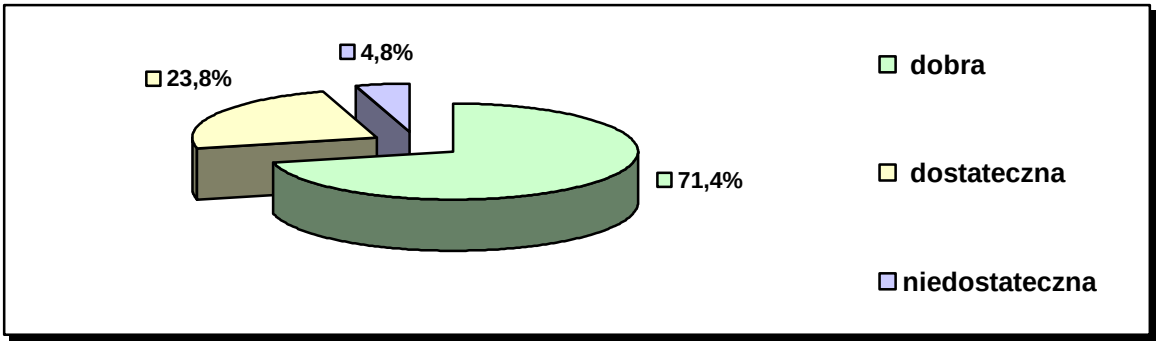

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w mieście, to 47,8% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednak 21,7% badanych przedstawiło odmienną opinię. Wysoki odsetek (30,4%) respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Zdaniem 39,5% badanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Brak miejsc w żłobku jest problemem dla 23,3% ankietowanych. Wysoki odsetek (37,2%) respondentów nie wyraził opinii w tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w mieście, bowiem według zdecydowanej większości ankietowanych (95,2%) jest ona dobra lub dostateczna. Tylko 4,8% badanych przyznało, że jest ona niedostateczna. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w mieście ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Zadania ochrony zdrowia w mieście realizują: 1 Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim – Szpital Ostrów Wielkopolski, 2 Zakłady Opieki Zdrowotnej 20 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, 15 gabinetów

lekarskich i stomatologicznych oraz 15 praktyk pielęgniarskich. W Ostrowie Wielkopolskim stacjonuje także jednostka Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. W mieście działa 30 aptek. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 25. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w mieście w 2022 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	53
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	20
liczba prywatnych praktyk lekarskich (w tym pielęgniarskich)	30
liczba aptek i punktów aptecznych	30

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim i Narodowego Funduszu Zdrowia.

Miasto Ostrów Wielkopolski charakteryzuje się dobrym dostępem do usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy mogą korzystać z usług medycznych SPZOZ Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Szpitala Ostrów Wielkopolski. W placówce działa 21 oddziałów szpitalnych, blok operacyjny, pracownie rentgenodiagnostyki, zakłady – diagnostyki laboratoryjnej, rehabilitacji leczniczej, medycyny pracy i patomorfologii, szkoła rodzenia oraz przychodnia z wieloma specjalistycznymi poradniami. Szpital dysponuje 475 łóżkami, 37 łóżeczkami dla noworodków oraz 41 miejscami dziennego pobytu. Przy Szpitalu funkcjonuje lądowisko dla helikopterów. Dane dotyczące zakładów opieki zdrowotnej i aptek w mieście przedstawia tabela poniżej.

Tabela 26. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i apteki w mieście w 2022 r.

lp.	podmiot	adres
Zakłady Opieki Zdrowotnej w mieście:		
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Ostrów Wielkopolski	ul. Limanowskiego 20/22, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Ośrodek Leczenia Kompleksowego ZOZ	ul. Wrocławska 81, 63-400 Ostrów Wielkopolski
3.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień	ul. Szkolna 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:		
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarza Rodzinnego „Rodzina”	ul. Wolności 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarza Rodzinnego „Cordis” S.C.	ul. Dembińskiego 20, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarzy Rodzinnych „Zdrowie”	ul. Bema 27, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarzy Rodzinnych	ul. Mertki 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski

9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Dziecięca i Rodzinna „Wrocławska”	ul. Wrocławska 28, 63-400 Ostrów Wielkopolski
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarza Rodzinnego „Ermed”	ul. Wodna 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski
11.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarzy Rodzinnych „Eskulap”	ul. Mertki 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski
12.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicor”	ul. Wrocławska 28, 63-400 Ostrów Wielkopolski
13.	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej Ambulatorium	ul. Wysocka 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski
14.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistów Okulistów „Oko” S.C.	ul. Lotnicza 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski
15.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Wamed”	ul. kard. Ledóchowskiego 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
16.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej – „Trauma”	ul. Lotnicza 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski
17.	Obwód Lecznictwa Rodzinnego NZOZ	ul. Żwirki 2a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
18.	Specjalistyczny Zakład Opieki Medycznej „Familia Medica” Sp. z o.o.	ul. Kościuszki 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski
19.	Niepubliczny Specjalistyczny ZOZ „Femina”	ul. kard. Ledóchowskiego 177, 63-400 Ostrów Wielkopolski
20.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Al Med.”	ul. Żwirki 2a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
21.	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Provita” Sp. z o.o.	ul. Konopnickiej 2a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
22.	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Bakra” Spółka z o.o.	ul. Limanowskiego 25, 63-400 Ostrów Wielkopolski
23.	Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarzy Specjalistów „Jantar”	ul. Piłsudskiego 7a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
24.	Maciej Dwornik Prywatna Praktyka Lekarska NZOZ Diagnostyka Specjalistyka i Medycyna Pracy	ul. Śmigielskiego 20, 63-400 Ostrów Wielkopolski
25.	Specjalistyczna Praktyka Lekarska Wiesława Fischer	
26.	Zakład Opieki Długoterminowej „Promyk”	ul. Partyzancka 25/3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
27.	Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Arka”	ul. Dembińskiego 20/5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
28.	Beata Asankowicz-Bargiel i Partnerzy, Lekarze-Spółka Partnerska	ul. Piłsudskiego 33, 63-400 Ostrów Wielkopolski
29.	Centrum Medyczne „Ort-Medica”	ul. Brzozowa 7, 63-400 Ostrów Wielkopolski
30.	Cytodiagnostic Gajewscy Spółka Jawna	ul. Kolejowa 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
31.	Poradnia Okulistyczna „Okular” Sp. J.	ul. Marii Curie Skłodowskiej 6, 63-400 Ostrów Wielkopolski
32.	Gabinet Lekarski Chirurgiczny	ul. Śmigielskiego 20,

		63-400 Ostrów Wielkopolski
33.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Małgorzata Stasiak	ul. Limanowskiego 10, 63-400 Ostrów Wielkopolski
34.	Grupowa Praktyka Lekarska „Stomatologia” Marzena Arent-Mierzejewska & Anna Nowacka-Cholewa S.C.	ul. Królowej Jadwigi 50/1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
35.	Gabinet Stomatologiczny Beata Prymas	ul. Partyzancka 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski
36.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna Przemysław Walczak	ul. Wojska Polskiego 4a/2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
37.	Prywatna Praktyka Lekarska Dentystyczna lek. dent. Anita Trzepacz	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
38.	Indywidualna Praktyka Lekarska lek. stom. Alicja Borowiak	ul. Partyzancka 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski
39.	Indywidualna Praktyka Położnej „Zawołaj Położną” Bogna Roszak	ul. kard. Ledóchowskiego 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
40.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska – Dorota Pilarczyk	ul. Hallera 34, 63-400 Ostrów Wielkopolski
41.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska – Izabela Podyma	ul. Arciszewskiego 25, 63-400 Ostrów Wielkopolski
42.	Indywidualna Praktyka Położnej mgr położnictwa Renata Franczak	ul. Żwirki 2a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
43.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska mgr pielęgniarstwa Edyta Klimek	
44.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Renata Szyperska	ul. Wolności 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
45.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Urszula Mazur	ul. Kniaziewicza 10, 63-400 Ostrów Wielkopolski
46.	Grupowa Praktyka Pielęgniarek „Uśmiech”	ul. Partyzancka 25/3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
47.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska – Elżbieta Błaszczyk	ul. Szembekowej 23, 63-400 Ostrów Wielkopolski
48.	Centrum Opieki Pielęgniarskiej Ewa Nowacka, Elżbieta Trzcińska, Danuta Witek, Grażyna Żygadło Sp. P.	ul. Okólna 11, 63-400 Ostrów Wielkopolski
49.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek i Położnych Rodzinnych „Panaceum”	ul. Mertki 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski
50.	Grupowa Praktyka Pielęgniarek i Położnych Pomoc	ul. Wrocławska 30, 63-400 Ostrów Wielkopolski
51.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zespół Pielęgniarek „Piguła”	ul. Poznańska 43, 63-400 Ostrów Wielkopolski
52.	G. P. P. I P. Rodzina R. Gordon, A. Wojtkowiak, B. Marek i Partnerzy	ul. Wrocławska 81, 63-400 Ostrów Wielkopolski
53.	Aldona Jarosz Pigułka Pielęgniarstwo	al. Słowackiego 33a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Apteki:		
1.	Apteka „Arnica”	ul. Śmigielskiego 20, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Apteka „Bakra”	ul. Limanowskiego 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski

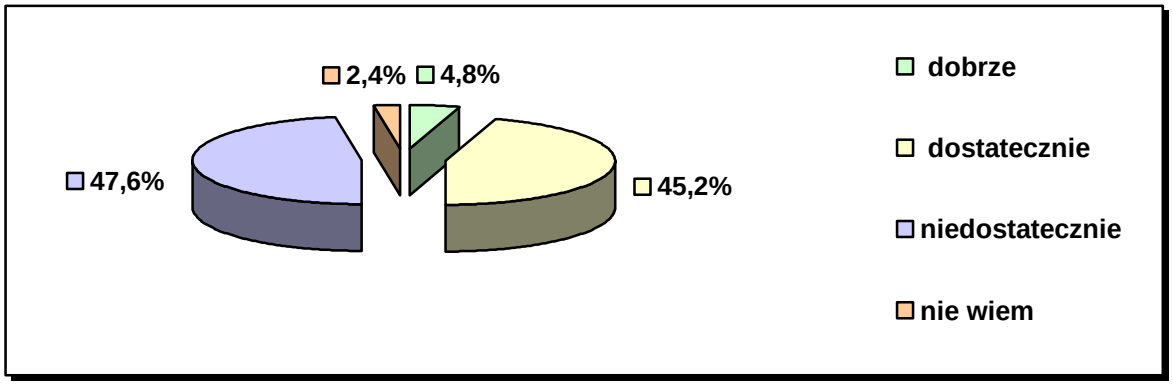
3.	Apteka „Benefactor”	ul. Kaliska 120, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Apteka „Dbam o zdrowie”	ul. Głogowska 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Apteka „Drofarm”	ul. Bema 29, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Apteka „Dr Max”	ul. Limanowskiego 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.		ul. Dalbora 32, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.		ul. Konopnickiej 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
9.	Apteka „Gemini”	ul. Wrocławska 13-15, 63-400 Ostrów Wielkopolski
10.	Apteka „Kaliniec”	ul. Kaliska 10, 63-400 Ostrów Wielkopolski
11.	Apteka „Królowej Jadwigi”	ul. Królowej Jadwigi 50, 63-400 Ostrów Wielkopolski
12.	Apteka „Kwiaty Polskie”	ul. Wrocławska 81, 63-400 Ostrów Wielkopolski
13.	Apteka „Melisa”	ul. Mertki 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski
14.	Apteka „Dbam o zdrowie Multi-Vit 3”	ul. prof. Kaliny 150b, 63-400 Ostrów Wielkopolski
15.	Apteka „Mufti-Vit 1”	ul. Klonowicza 14, 63-400 Ostrów Wielkopolski
16.	Apteka „Na Dobre i Na Złe”	ul. Dembińskiego 20, 63-400 Ostrów Wielkopolski
17.	Apteka „Optima II”	ul. Raszkowska 32, 63-400 Ostrów Wielkopolski
18.	Apteka „Optima III”	ul. Asnyka 2a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
19.	Apteka „Parkowa”	ul. Kościuszki 31, 63-400 Ostrów Wielkopolski
20.	Apteka „Przy Wolności”	ul. Wolności 26, 63-400 Ostrów Wielkopolski
21.	Apteka „Stylowa”	ul. Wrocławska 28, 63-400 Ostrów Wielkopolski
22.	Apteka „Stylowa 2”	ul. Dalbora 36, 63-400 Ostrów Wielkopolski
23.	Apteka „Stylowa 3”	ul. 60 Pułku Piechoty 16/2, 63-400 63-400 Ostrów Wielkopolski
24.	Apteka „Stylowa 4”	ul. Kolejowa 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
25.	Apteka „Stylowa 5”	ul. Armii Krajowej 13A, 63-400 Ostrów Wielkopolski
26.	Apteka „Stylowa 6”	ul. Raszkowska 58, 63-400 Ostrów Wielkopolski
27.	Apteka „Apteka Społeczna Na Konopnickiej”	ul. Konopnickiej 2b, 63-400 Ostrów Wielkopolski
28.	Apteka „Twoja Apteka”	ul. Głowackiego 71, 63-400 Ostrów Wielkopolski
29.	Apteka „W Kauflandzie”	ul. Dworcowa 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
30.	Apteka „Zębcowska”	ul. Zębcowska 33, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim i Narodowego Funduszu Zdrowia.

W trosce o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego samorząd miasta przeprowadzał wiele działań profilaktycznych, m.in. szczepienia przeciw COVID, program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób w wieku 65+, program profilaktyki schorzeń układu oddechowego skierowany do pełnoletnich mieszkańców, program wykrywania zakażeń HBV i HCV, szczepień przeciwko WZW typu B oraz program profilaktyki nowotworów skóry w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. W ramach edukacji prozdrowotnej organizowano Ostrowskie Pikniki Zdrowia.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi mieszkańców odnoszących się do oceny funkcjonowania ochrony zdrowia w mieście ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Połowa uczestników badania pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w mieście. Według 45,2% ankietowanych jest ona dostateczna, z kolei 4,8% respondentów stwierdziło, że jest ona dobra. Jednak 47,6% badanych uznało, że jest niedostateczna. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 2,4% pytanych.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w mieście Ostrów Wielkopolski służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w mieście składają się m.in. obiekty:

Stadiony sportowe:

- piłkarski i lekkoatletyczny – 2 000 miejsc (skocznia wzwyż, skocznia w dal, z rozbiegiem tartanowym) – ul. Kusocińskiego 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- Stadion Miejski żużlowo-piłkarski (liczba miejsc 12 000) – ul. Piłsudskiego 64, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Boiska do piłki nożnej:

- boisko przy SP nr 7 – ul Bema 30, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- boisko trawiaste przy SP nr 14 – ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- boisko z trawy syntetycznej przy SP nr 13 – ul. Świetlicowa 9, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

- boisko z trawy syntetycznej i naturalnej – Centrum Treningowo-Sportowe przy ul. Okólnej, Składowej i Kilińskiego, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Kompleksy boisk, boiska wielofunkcyjne zewnętrzne:

- boisko do piłki ręcznej i 2 boiska do koszykówki – ul. Partyzancka 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 2 boiska do piłki ręcznej, 2 boiska do koszykówki, boisko do siatkówki – SP nr 4, ul. Waryńskiego 29, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- boisko do piłki ręcznej, 2 boiska do koszykówki, boisko do siatkówki, kort tenisowy – SP SO Edukator – ul. Tuwima 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 2 boiska do piłki ręcznej, boisko do koszykówki, boisko do siatkówki – Zespół Szkół Technicznych, ul. Poznańska 43, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- boisko do koszykówki i siatkówki – ul. Różana, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Inne boiska otwarte:

- 5 boisk do piłki ręcznej – SP nr 9, ul Asnyka 26; SP nr 11, ul. Batorego 2; Zespół Szkół Budowlano-Energetycznych, ul. Wolności 23; I Liceum Ogólnokształcące, ul. Gimnazjalna 9; Zespół Szkół Usługowych, ul. Wolności 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 5 boisk do koszykówki – SP nr 5, ul. Grabowska 1-3; SP nr 7, ul. Bema 30; Zespół Szkół Sióstr Salezjanek, al. Słowackiego 33a; Zespół Szkół Specjalnych, ul. Kościuszki 5; Zespół Szkół Usługowych, ul. Wolności 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 7 osiedlowych boisk do koszykówki – ul. Strzelecka 118, ul. Śmigielskiego 90, ul. Śmigielskiego 1, ul. Śmigielskiego 40, ul. Tomczeka 34, ul. Bema 30, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 5 boisk do siatkówki – SP nr 7, ul. Bema 30; SP nr 13, ul. Świetlicowa 9; SP nr 1, ul. Partyzancka 15; ul. Tomczeka 34, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 4 boiska do piłki siatkowej plażowej – Piaski Szczygliczka, Lotnisko Michałków, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Korty tenisowe:

- kort kryty – Atomic Sport, ul. prof. Kaliny 83, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 6 kortów otwartych – Miejski Zakład Zieleni, ul. Paderewskiego 2-6, ul. Poznańska 117; SP nr 4, ul. Waryńskiego 29; SP nr 1, ul. Partyzancka 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Hale sportowe:

- Arena Ostrów (boisko do koszykówki, 2 boiska do piłki ręcznej, boisko do siatkówki) – ul. Kowalczyka 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 32 sale sportowe przy szkołach i klubach sportowych – SP nr 2, ul. Wrocławska 51; SP SO Edukator, ul. Tuwima 12; SP nr 14, ul. Krotoszyńska 171; Klub Sportowy Stal, ul. Kusocińskiego 1; SP nr 1, ul. Partyzancka 15; SP nr 5, ul. Grabowska 1-3; SP nr 4, ul. Waryńskiego 29; I Liceum Ogólnokształcące, ul Gimnazjalna 9; Zespół Szkół Transportowo-Elektrycznych, ul. Kantaka 6; Zespół Szkół Technicznych, ul. Poznańska 43; Zespół Szkół Usługowych, ul. Wolności 12; Zespół Szkół Budowlano-Energetycznych, ul. Wolności 23; Zespół Szkół Ekonomicznych, ul. Partyzancka 29; Zespół Szkół Sióstr Salezjanek, Al. Słowackiego 33a; II Liceum Ogólnokształcące, ul. Wrocławska 48; Zespół Szkół Ogólnokształcących (III LO), ul. Wojska Polskiego 17; SP nr 7, ul. Bema 30; SP nr 9, ul. Asnyka 26; SP nr 11, ul. Batorego 2; SP 13, ul. Świetlicowa 9; Zespół Szkół Specjalnych, ul. Kościuszki 5; IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Wojska Polskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Pływalnie:

- 2 pływalnie kryte – Zespół Szkół Ogólnokształcących (III LO), ul. Wojska Polskiego 17; Zespół Szkół Technicznych, ul. Poznańska 43, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- pływalnia otwarta – ul. Paderewskiego 4a, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Strzelnice:

- strzelnica otwarta – Kurkowe Bractwo Strzeleckie, ul. Kaliska 87, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 2 strzelnice kryte – Zespół Szkół Ogólnokształcących (III LO), ul. Wojska Polskiego 17; IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Wojska Polskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Tory:

- żużlowy – TŻ Ostrovia S.A, ul. Paderewskiego 2-6, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- speedrowerowy – Stadion Miejski, ul. Piłsudskiego 64, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 2 skateparki do jazdy na łyżworolkach, deskorolkach, BMX-ach – Stadion Miejski, ul. Piłsudskiego 64, Park 600-lecia przy Alei Solidarności, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

- crossowy – ul. Osiedlowa, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Obiekty do jazdy konnej:

- 2 otwarte – Borowianka, ul. Limanowskiego 132, Wtórek, ul. Ostrowska 45, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- zamknięte – Borowianka, ul. Limanowskiego 132, 63-400 Ostrów Wielkopolski;

Pozostałe obiekty sportowe:

- 6 siłowni – Malwa, ul. Krotoszyńska 179; Zespół Szkół Technicznych, ul. Poznańska 43; SP nr 14, ul. Krotoszyńska 171; SP nr 4, ul. Waryńskiego 29; Fitness Studio Madame, ul. Konopnickiej 43; Life Fitnes Club, ul. Poznańska 117, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 16 siłowni zewnętrznych – Park Północny, ul. Środkowa, ul. Kręta, ul. Dubiskiego, ul. lłłakowiczówny, ul. Głowackiego, ul. Budowlanych, ul. Mertki, ul. Asnyka, ul. Rataja, ul. Truskawkowa, ul. Chełmońskiego, ul. Dwernickiego, Al. Solidarności, Park 3 Maja, Plac 23 Stycznia, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- 3 kręgielnie – Malwa, ul. Krotoszyńska 179; Atomic Sport, ul. prof. Kaliny 83; SP nr 14, ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- sale do squasha – Malwa, ul. Krotoszyńska 179, 63-400 Ostrów Wielkopolski, Atomic Sport, ul. prof. Kaliny 83;
- lodowisko z funkcją rolkowiska – Park 600-lecia, Al. Solidarności, 63-400 Ostrów Wielkopolski.

Propagowaniem kultury fizycznej w mieście zajmują się również działające na jego terenie kluby, związki i stowarzyszenia sportowe. Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w mieście zawierają poniższe tabele.

Tabela 27. Sport i rekreacja w 2022 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	85
kluby sportowe	40
w tym uczniowskie kluby sportowe	11

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 28. Kluby sportowe na terenie miasta w 2022 r.

lp.	nazwa klubu	adres
Uczniowskie Kluby Sportowe:		

1.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” przy SP nr 1	ul. Partyzancka 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Piątka” przy SP nr 5	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Kaspro”	ul. Tuwima 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka”	ul. Asnyka 26, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Uczniowski Klub Sportowy „Szczypiorniak” przy SP nr 9	
6.	Uczniowski Klub Żeglarski „Trawers”	
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Batory” przy SP nr 11	ul. Batorego 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Maratończyk”	
9.	Uczniowski Klub Sportowy „Football Academy Ostrów Wielkopolski”	ul. Odskok 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
10.	Katolicki Uczniowski Klub Sportowy „Zębców”	ul. Staroprzygodzka 99, 63-400 Ostrów Wielkopolski
11.	Ostrowski Szkolny Związek Sportowy	ul. Tuwima 12, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Inne kluby, związki i stowarzyszenia sportowe:		
12.	BM Slam Stal S.A.	ul. Kusocińskiego 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
13.	Towarzystwo Żużlowe „Ostrovia”	ul. Piłsudskiego 64, 63-400 Ostrów Wielkopolski
14.	Klub Sportowy Basket Ostrovia	ul. Tuwima 1c/10, 63-400 Ostrów Wielkopolski
15.	Klub Sportowy Amatorski Basket	al. Słowackiego 10d/4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
16.	Klub Sportowy Stal LA	ul. Strzelecka 76a/3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
17.	Klub Sportowy „Maraton Ostrów”	ul. Paderewskiego 54, 63-400 Ostrów Wielkopolski
18.	Klub Sportowy Ice Mat Team	ul. Poznańska 38, 63-400 Ostrów Wielkopolski
19.	Klub Piłkarski Centra 1946	ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski
20.	Ostrowski Klub Sportowy 1926	
21.	Klub Sportowy Ostrowskiej Ligi Piłki Nożnej Amatorów „Olpna”	ul. Dąbrowskiego 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
22.	Klub Sportowy Venetia	ul. Wrocławska 60c/6, 63-400 Ostrów Wielkopolski
23.	Klub Piłki Ręcznej Ostrovia Sp. z o.o.	ul. Kaliska 83/7, 63-400 Ostrów Wielkopolski
24.	Klub Piłki Ręcznej „Ostrovia”	ul. Langiewicza 14, 63-400 Ostrów Wielkopolski
25.	Towarzystwo Piłkarskie Ostrovia 1909	ul. Wrocławska 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski
26.	Ludowy Klub Sportowy „Tajfun”	al. Powstańców Wielkopolskich 12,

		63-400 Ostrów Wielkopolski
27.	Ludowy Klub Sportowy Atomic Sport	ul. prof. Kaliny 83, 63-400 Ostrów Wielkopolski
28.	Miejskie Zrzeszenie Ludowe Kluby Sportowe	ul. Staszica 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
29.	Ostrowskie Towarzystwo Badmintona „Lotka”	ul. Wrocławska 51, 63-400 Ostrów Wielkopolski
30.	Ostrowski Klub Siatkarski Zefir	ul. Dalbora 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski
31.	Ostrowskie Stowarzyszenie „Omega”	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski
32.	Ostrowskie Towarzystwo Szachowe	ul. Królowej Jadwigi 8d, 63-400 Ostrów Wielkopolski
33.	Ostrowski Klub Motocrossowy	Moszczanka 33, 63-440 Raszków
34.	Ostrowski Klub Karate-Do Shotokan	ul. Długa 15a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
35.	Aeroklub Ostrowski – Lotnisko Michałków	skr. pocztowa 126, 63-400 Ostrów Wielkopolski
36.	Fundacja Wspierania Talentów Akademii Krecika	ul. Ledóchowskiego 7a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
37.	Salezjańska Organizacja Sportowa Salos RP	al. Słowackiego 33A, 63-400 Ostrów Wielkopolski
38.	Stowarzyszenie Sztuk i Sportów Walki „Leonidas”	ul. Strzelecka 114 B, 63-400 Ostrów Wielkopolski
39.	Klub Ju-Jitsu Mohikan Ostrów Wielkopolski	ul. Głogowska 15, 63-400 Ostrów Wielkopolski
40.	Klub Sportowy „Respekt”	ul. Paderewskiego 16E/12, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

W podziale fizycznogeograficznym miasto Ostrów Wielkopolski położone jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Kaliska wchodzącego w skład makroregionu Nizina Południowowielkopolska. Przez środkową część miasta przepływa rzeka Ołobok (lewobrzeżny dopływ Prosny). Wysokość najwyższego wzniesienia (w południowo-wschodniej części miasta) wynosi 160 m n.p.m., zaś najniższego punktu (w części północno-wschodniej) – 125 m n.p.m. Walory kulturowe, jak również korzystne warunki przyrodnicze oraz dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki aktywnej. Ważny punkt na turystycznej mapie Ostrowa Wielkopolskiego stanowi kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy „Piaski-Szczygliczka” administrowany przez CRK Zieleń i Rekreacja. To popularne miejsce wypoczynku zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. W jego obrębie znajduje się kąpielisko, park linowy „Park przygód”, promenada

pieszo-rowerowa, tereny leśne, punkty gastronomiczno-handlowe, rowery wodne, kajaki, narty wodne oraz wielofunkcyjne boisko i place zabaw dla dzieci. Przez teren miasta przebiegają liczne ścieżki rowerowe oraz szlaki turystyczne, dające miłośnikom wędrówek możliwość poznania wielu cennych obiektów i wartościowych przyrodniczo rejonów:

- szlak żółty pieszy (208,2 km): Jarocin – Pleszew – Gołuchów – Ostrów Wielkopolski – Pruślin – Ostrzeszów;
- szlak czerwony pieszy (34,0 km): Ostrów Wielkopolski – Janków Przygodzki – Antonin – Kotłów;
- szlak niebieski pieszy (10,8 km): Ostrów Wielkopolski – Stary Staw – Lewków – Kwiatków;
- szlak czerwony rowerowy (20,6 km): „Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Rychtalskie";
- szlak niebieski rowerowy (64,5 km): Ostrów Wielkopolski – Wysocko Małe – Chynowa – Antonin – Odolanów – Garki – Moja Wola;
- szlak zielony „Transwielkopolska Trasa Rowerowa" (280 km) – odcinek południowy: Poznań – Ostrów Wielkopolski – Siemianice;
- szlak czarny rowerowy (11,0 km): Ostrów-Piaski – Ostrów-Nowy Staw – Ostrów-Szczygliczka – Lewkowiec – Przybysławice/Raszków.

Na terenie miasta można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

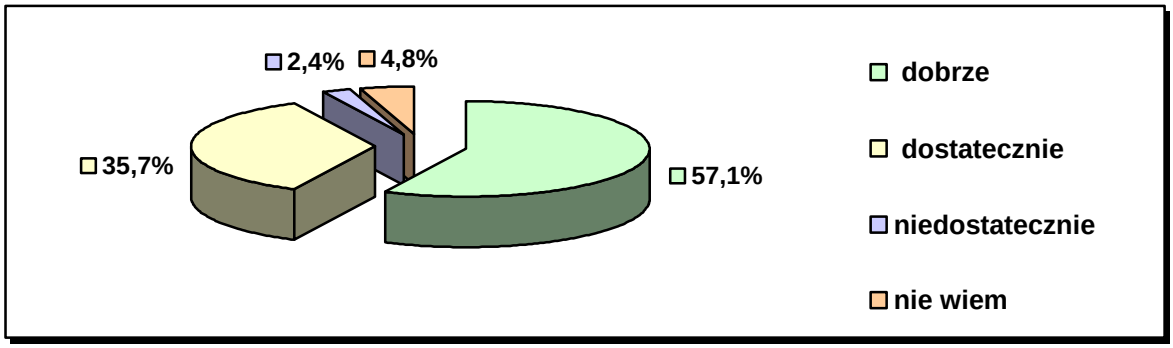
- Ratusz z 1828 r., Rynek z secesyjnymi kamienicami, stół burmistrza Stefana Rowińskiego,
- Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski budowany w latach 1777-1778 (najstarszy zachowany budynek w Ostrowie Wielkopolskim),
- Neoromańska Konkatedra budowana w latach 1904-1906,
- Kościół pw. św. Antoniego Padewskiego,
- Budynki dawnych siedzib Teatru Miejskiego z 1913 r., Strzelnicy Miejskiej z 1867 r., Królewskiego Katolickiego Gimnazjum Męskiego z 1845 r., Szkoły Ewangelickiej z 1866 r.,
- Dom burmistrza z 1797 r. przy ul. Kaliskiej 4 (najstarszy zachowany budynek mieszkalny w Ostrowie Wielkopolskim) i dom Jadwigi Żylińskiej położony przy ul. Wrocławskiej 18,
- Synagoga w stylu mauretańskim z 1860 r.,

- Lapidarium na Placu 23 Stycznia,
- Stary cmentarz z 1784 r.,
- Pomnik kard. Mieczysława Halki-Ledóchowskiego Prymasa Polski,
- Park Miejski.

Baza noclegowa w mieście obejmuje obiekty o zróżnicowanym standardzie m.in. hotele – Hotel Granada, Hotel Polonia, Hotel Borowianka, Hotel Platan, Hotel Pod Dębami, Hotel Omega, Hotel & Restauracja Bankietowa, Willa Stara Przepompownia, Villa Royal, Italiano Vero, Hotel Malwa, obiekt hotelowy KS „Stal" oraz szeroki wybór prywatnych apartamentów.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono uczestników badania o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w mieście. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu, doceniają podejmowane w mieście działania na rzecz tworzenia i rozwoju oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez ankietowanych, bowiem 57,1% badanych uznało ją za dobrą, a 35,7% pytanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 2,4% uczestników badania stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 4,8% respondentów.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Ostrowie Wielkopolskim, w latach 2020-2022 na terenie miasta stwierdzono ogółem: 1 140 przestępstw w 2020 r., 1 284 przestępstwa w 2021 r. i 1 335 przestępstw w 2022 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to 20 przypadków w 2020 r., 32 przypadki w 2021 r.

i 15 przypadków w 2022 r. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w odniesieniu do mieszkańców miasta w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	liczba przestępstw 2020	liczba przestępstw 2021	liczba przestępstw 2022
stwierdzono ogółem przestępstw:	**1 140**	**1 284**	**1 335**
w tym popełnionych przez nieletnich:	20	32	15
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	**2020**	**2021**	**2022**
przeciwko życiu i zdrowiu	40	31	31
przeciwko wolności	44	100	45
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	93	110	90
przeciwko mieniu	554	626	715
przeciwko rodzinie i opiece	126	139	118
przeciwko wiarygodności dokumentów	17	69	73
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	60	6	53
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	159	133	151

Dane Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim.

Do najczęściej popełnianych w Ostrowie Wielkopolskim przestępstw w 2022 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (715 przypadków, o 89 więcej w porównaniu z 2021 r.), przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (151 przypadków, o 18 więcej w porównaniu z 2021 r.) oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (118 przypadków, o 21 mniej w porównaniu z 2021 r.).

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzali na terenie miasta Ostrów Wielkopolski interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty". W 2020 r. policjanci wszczęli 420 takich procedur, w 2021 r. – 426 i w 2022 r. – 352 procedury.

Utrzymywaniem porządku publicznego i zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom zajmuje się także 17 funkcjonariuszy Straży Miejskiej funkcjonującej na terenie Ostrowa Wielkopolskiego. W 2022 r. strażnicy miejscy przeprowadzili

2 017 interwencji związanych z ładem i porządkiem publicznym oraz ruchem drogowym.

Według danych Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich prowadziły w latach 2020-2022 wobec mieszkańców miasta następujące nadzory i dozory kuratorskie:

Tabela 30. Dozory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2020-2022

2020		2021		2022	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
194	154	196	175	187	174
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
–	–	–	–	–	–
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
63	67	70	71	58	60
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
2	2	0	0	6	7
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
239	251	264	196	268	225
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	0	0

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 31. Nadzory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2020-2022

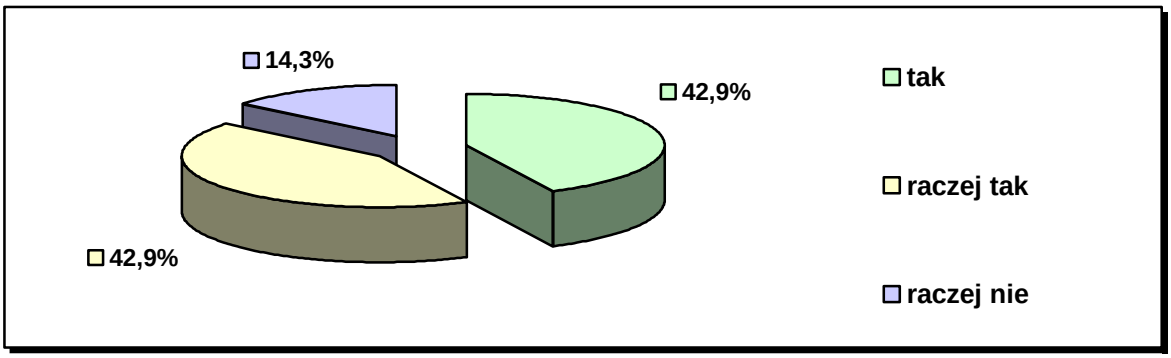
2020		2021		2022	
ogólna	ogólna	ogólna	ogólna	ogólna	ogólna

liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
49	88	81	150	124	227
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
–	–	–	–	–	–
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
34	67	59	121	91	168
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
9		11		14	
którzy prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
1		4		8	

Dane II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom miasta Ostrów Wielkopolski uczestniczącym w badaniu pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość ankietowanych (85,8%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło 14,3% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

12. POMOC SPOŁECZNA

Na koniec 2022 r. kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim stanowiło 219 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 32. Stan zatrudnienia w MOPS-ie na koniec 2022 r.

rodzaj stanowiska	liczba osób/etatów – stan na 31.12.2022 r.
kadra kierownicza	12/12
pracownicy socjalni	35/35
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	88/86,5
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	42/41,75
pozostali pracownicy	42/42

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 33. Wykształcenie kadry MOPS-u na koniec 2022 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób – 31.12.2022 r.	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		12	31
	wyższe niekierunkowe		–	–
	średnie kierunkowe		–	4
	średnie niekierunkowe		–	–
dodatkowe	specjalizacja z zakresu	ukończona	4	–

kwalifikacje	organizacji pomocy społecznej	w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	4
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	1	5
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2022 r. w mieście Ostrów Wielkopolski wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 956 mieszkańców (lub 48 rodzin objętych pracą socjalną).

Z końcem 2022 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadało 12 osób z kadry kierowniczej Ośrodka oraz 31 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 4 pracowników socjalnych. Dodatkowo 4 osoby z kadry kierowniczej posiadały ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 4 pracowników socjalnych miało ukończoną specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, zaś specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadała 1 osoba z kadry kierowniczej i 5 pracowników socjalnych.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2020-2022 w mieście Ostrów Wielkopolski na pomoc jego mieszkańcom.

Tabela 34. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2020-2022

wielkość wydatków (w zł)	2020	2021	2022
ogółem	17 778 312,22	19 115 978,63	20 928 567,50
w tym środki z budżetu gminy	11 178 390,01	13 519 028,52	13 908 533,66
w tym środki z budżetu państwa	4 812 271,47	4 840 971,75	5 254 876,39

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 35. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2020-2022

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2020	2021	2022
ogółem	1 787 650,74	755 978,36	1 765 157,45

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Wartość środków przeznaczanych w mieście na pomoc społeczną w latach 2020-2022 stale rosła. Na realizację zadań z zakresu polityki społecznej pozyskiwano także środki finansowe ze źródeł zewnętrznych. Ich wysokość w 2021 r. znacząco zmalała w stosunku do 2020 r. aby ponownie wzrosnąć w roku 2022.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2022 oraz struktury odbiorców pomocy społecznej i ich aktywności zawodowej.

Tabela 36. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1 923	1 834	1 741
liczba rodzin	1 585	1 605	1 490
liczba osób w rodzinach	2 693	2 663	2 434
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności miasta	3,84%	3,84%	3,55%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 37. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2022 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	22
pracuje dorywczo	57
nie pracuje	649
studiuje	0
uczy się	1
na rencie	85
na emeryturze	209
na zasiłku dla bezrobotnych	7

bezrobotny bez prawa do zasiłku	162

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2020-2022 zmniejszała się z roku na rok. Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności miasta. Jeśli chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2020-2022

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
ubóstwo	849	770	710	1 634	1 392	1 241
sieroctwo	0	0	1	0	0	4
bezdomność	49	46	49	61	48	57
potrzeba ochrony macierzyństwa	86	87	107	391	371	474
bezrobocie	420	410	337	842	834	680
niepełnosprawność	733	785	847	1 087	1 213	1 264
długotrwała lub ciężka choroba	1 150	1 220	1 201	1 723	1 842	1 789
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	289	299	306	733	755	721
w tym rodziny niepełne	122	117	112	343	337	351
w tym rodziny wielodzietne	45	43	51	233	229	255
przemoc domowa	345	398	343	1 070	1 062	946
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	3	0	0	4
alkoholizm	118	137	111	156	197	156
narkomania	8	6	4	10	7	4
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu	31	41	30	40	50	40

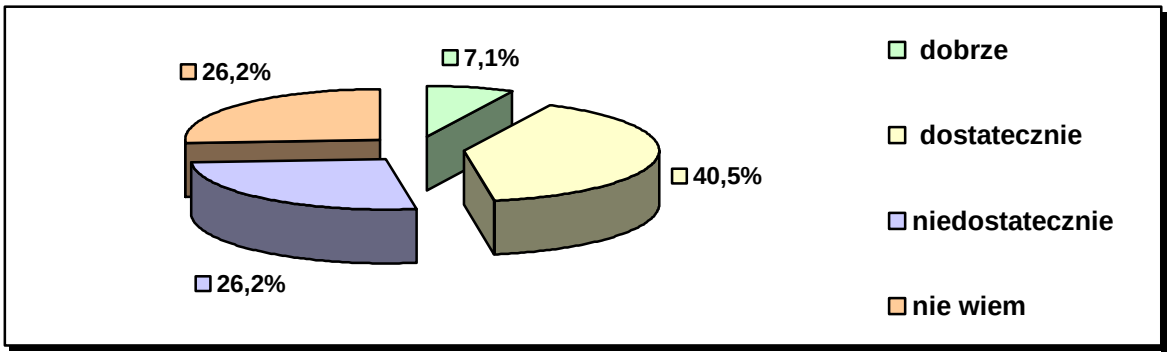
karnego						
zdarzenie losowe	7	3	3	19	10	13
sytuacja kryzysowa	8	12	15	19	25	24

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2020-2022 były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo i bezrobocie. W przypadku niepełnosprawności liczba rodzin korzystających ze wsparcia stale rosła, w przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby ulegała wahaniom zaś w przypadku ubóstwa i bezrobocia zmniejszała się z roku na rok. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom miasta wsparcia ze strony pomocy społecznej były: przemoc domowa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba rodzin w przypadku alkoholizmu i przemocy domowej ulegała wahaniom w analizowanych latach, natomiast w pozostałych dwóch przypadkach systematycznie rosła.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 47,6% badanych pozytywnie oceniła te działania, uznając je za dostateczne lub dobre. Jednocześnie 26,2% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne i taki sam odsetek (26,2%) respondentów miał problem z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2020-2022

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
pieniężna	1059	927	851	1 030	905	833	1 903	1 580	1 414
rzeczowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
wyłącznie praca socjalna	X	X	X	243	247	308	540	554	904
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	224	236	294	796	782	810
schronienie	96	46	70	96	46	70	100	46	84
usługi opiekuńcze	558	652	600	543	629	577	713	831	706
specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	57	80	82	50	75	76	129	192	209
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	142	147	160	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

W latach 2020-2022 na terenie miasta Ostrów Wielkopolski najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pieniężnej, głównie w postaci zasiłków, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie zmniejszała się systematycznie w trakcie rozpatrywanego okresu. Kolejną formą przyznanego wsparcia była pomoc w formie usług opiekuńczych, przy czym ich liczba w tym okresie ulegała wahaniom. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie w postaci wyłącznej pracy socjalnej, a liczba rodzin, którym w analizowanym okresie przyznano tę pomoc, stale rosła.

Ważnym narzędziem pracy socjalnej jest **kontrakt socjalny**, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron,

a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2020 r. zawarto 51 kontraktów socjalnych, w 2021 r. – 101, a w 2022 r. liczba takich kontraktów zmniejszyła się do 90.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc **asystenta rodziny**, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2022 r. 106 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 258 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w mieście w latach 2020-2022.

Tabela 40. Asystenci rodziny w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba asystentów rodziny	7	7	6
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	122	128	106
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	243	288	258
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	355 591,00	405 572,00	431 201,00

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 41. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób z miasta skierowanych do DPS-u	33	42	44

liczba osób z miasta przebywających w DPS-ie	142	147	160
koszty ponoszone przez miasto z tytułu pobytu mieszkańców w DPS (w zł)	4 082 434	4 825 737	5 572 915

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. W Ostrowie Wielkopolskim w roku 2020 złożono 276 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Rok później liczba ta wzrosła do 301 wniosków. Natomiast w roku 2022 złożono 823 wnioski co wskazuje na znaczny wzrost zainteresowania taka formą pomocy.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej MOPS w Ostrowie Wielkopolskim przyznawał mieszkańcom miasta **świadczenia rodzinne**. W latach 2020-2022 wysokość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, systematycznie rosła, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne zmniejszała się z roku na rok. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele.

Tabela 42. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	19 927 792,48	20 724 539,95	22 541,325,48
liczba osób, którym przyznano świadczenie	8 656	8 155	7 845

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 43. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2020-2022

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2020	2021	2022
zasiłek rodzinny	30 776	26 974	23 203
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	136	123	97
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	828	694	619
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	1 503	1 356	1 333
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnościami	2 468	2 310	2 096
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	3 296	2 733	2 429
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	166	183	219
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4 581	4 403	4 773
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	388	368	266
zasiłek pielęgnacyjny	30 280	29 700	29 560
świadczenie pielęgnacyjne	3 328	3 996	5 083
specjalny zasiłek opiekuńczy	605	499	191
zasiłek dla opiekuna	207	145	75
świadczenie rodzicielskie	1 507	1 412	1 367
razem	**80 069**	**74 896**	**71 311**

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

W latach 2020-2022 liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom miasta zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Trzy najczęściej udzielane dodatki do zasiłku rodzinnego to dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnościami.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom miasta świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Od 1 kwietnia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim, na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, realizował Program Rodzina 500+ i wypłacał **świadczenia wychowawcze**, których celem było częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Obsługę programu, zgodnie z ustawodawstwem, od 1 stycznia 2022 r. powierzono Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. MOPS wypłacał świadczenia wychowawcze do 31 maja 2022 r. W roku tym ustalone prawo do świadczenia miało 7 671 rodzin, a świadczeniem objęto 11 930 dzieci. Do 31 maja 2022 roku wypłacono rodzinom z miasta świadczenia na łączną kwotę **29 780 034,49 zł**.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie **„Za życiem”**. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.** Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W Ostrowie Wielkopolskim przyznano 7 takich świadczeń w 2020 r., 9 świadczeń w 2021 r. i 5 świadczeń w 2022 r.

W ramach programu **„Posiłek w szkole i w domu”** z pomocy skorzystało 543 dzieci i 999 osób dorosłych w 2020 r., 476 dzieci i 844 osoby dorosłe w 2021 r. oraz 437 dzieci i 748 osób dorosłych w 2022 r.

Ośrodek realizował pomoc w zakresie dystrybucji artykułów spożywczych w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Na terenie Ostrowa Wielkopolskiego wydawaniem żywności zajmują się dwie organizacje: Ostrowskie Centrum Pomocy Caritas Diecezji Kaliskiej oraz Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Ostrowskie.

MOPS w Ostrowie Wielkopolskim podejmował także wiele działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin, wdrożono m.in. programy „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” i „Opieka wytchnieniowa”.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2022 r. wsparcie świadczono w postaci:

- zapewnienia pomocy doraźnej na okres do dwóch miesięcy w formie gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu – 352 dzieci, koszt 65 879,12 zł;
- zapewnienia gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i w przedszkolu na podstawie decyzji administracyjnej – 26 dzieci, koszt 7 387,00 zł;
- zasiłku stałego – 1 osoba, koszt 517,96 zł;
- skierowania do domu pomocy społecznej – 1 osoba, koszt 35 922,06 zł;
- usług opiekuńczych – 1 osoba, koszt 2 160,00 zł;
- świadczeń i dodatków rodzinnych – 117 osób, koszt 106 303 zł;
- jednorazowego świadczenia pieniężnego – 1 886 świadczeń, koszt 565 800,00 zł.

Pracownicy Ośrodka realizowali również inne zadania pozaustawowe, m.in. wykonywali procedury związane z wydawaniem zaświadczeń do Programu „Czyste powietrze", który daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o dodatkowe środki finansowe.

W 2022 r. MOPS wypłacał gospodarstwom domowym spełniającym określone w ustawie warunki dodatek węglowy – jednorazowe świadczenie w wysokości 3 000 zł. Przyznano 5 906 świadczeń na kwotę 17 718 000 zł. Na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, która wprowadziła dofinansowanie na inne niż węglowe źródła ogrzewania, MOPS wypłacał dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła. W 2022 r. świadczenie otrzymało 488 gospodarstw domowych w wysokości 740 000 zł.

Ośrodek realizował także ustawę o dodatku osłonowym. Świadczenie skierowane do gospodarstw domowych spełniających kryterium dochodowe ma na celu zrekompensowanie rosnących cen nośników energii oraz produktów żywnościowych. W 2022 r. przyjęto 8 331 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego. Świadczenie przyznano 7 786 gospodarstwom domowym w kwocie 4 550 914,77 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	453	453	381
liczba przyznanych świadczeń	5 566	5 633	5 234
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	**2 346 207**	**2 371 771**	**2 236 928**

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Poza Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim na terenie miasta funkcjonują przedstawione w poniższej tabeli podmioty.

Tabela 45. Instytucje i jednostki działające w obszarze pomocy społecznej w mieście w 2022 r.

nazwa instytucji	adres
Dom Pomocy Społecznej im. S. M. Benodyny Koterbianki	ul. Staroprzygodzka 19, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Komuny Paryskiej 14, 63-400 Ostrów Wielkopolski
	al. Słowackiego 1c, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Dzienny Dom „Senior+”	ul. Limanowskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski
	ul. Raszkowska 39, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Ośrodek Opiekuńczy Hanna	ul. Konopnickiej 41a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Warsztaty Terapii Zajęciowej „Tęcza”	ul. Odolanowska 19, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Jadłodajnia „Głodnych nakarmić”	ul. kard. Ledóchowskiego 8, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Noclegownia dla mężczyzn Ostrowskiego Towarzystwa Pomocy im. Brata Alberta	ul. Olszynowa 53a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn Ostrowskiego Towarzystwa Pomocy im. Brata Alberta	
Schronisko Caritas dla bezdomnych kobiet oraz kobiet z dziećmi	ul. kard. Ledóchowskiego 8, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Ośrodek Interwencji Kryzysowej Caritas	
Placówka wsparcia Dziecka i Rodziny (opiekuńczo-wychowawcza interwencyjna)	al. Słowackiego 1c, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Ośrodek Wychowawczy Zgromadzenia Sióstr Elżbietanek	ul. Gimnazjalna 13, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Jednostka poradnictwa rodzinnego przy PCPR-ze	al. Słowackiego 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Jednostka poradnictwa specjalistycznego przy MOPS-ie	ul. Limanowskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Klub Seniora	ul. Rataja 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Klub Senior+	ul. Piłsudskiego 65, 63-400 Ostrów Wielkopolski
Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. Królowej Jadwigi 8, 63-400 Ostrów Wielkopolski
SP ZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień	ul. Szkolna 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Należy zaznaczyć, że mieszkańcy miasta mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren miasta. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 46. Jednostki wsparcia obejmujące teren miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2022 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Królowej Jadwigi 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	al. Słowackiego 1c, 63-400 Ostrów Wielkopolski
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	al. Powstańców Wielkopolskich 16, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Wolności 29a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Odolanowska 19, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Sądowa 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych	
8.	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	
9.	Caritas Diecezji Kaliskiej	ul. Prosta 1, 62-800 Kalisz
10.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Nowowiejskiego 11, 61-731 Poznań

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu miasta oraz ich rodzicom świadczy **Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowie Wielkopolskim**. W roku szkolnym 2022/2023 pracownicy Poradni objęli wsparciem terapeutycznym 403 dzieci z terenu miasta. Poniższa tabela przedstawia rodzaje terapii prowadzonych w Poradni w odniesieniu do uczniów z ostrowskich placówek.

Tabela 47. Rodzaje terapii prowadzonych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla mieszkańców miasta na koniec roku szkolnego 2022

rodzaje terapii	zakończona	przerwana	do kontynuacji	razem
indywidualna psychologiczna	3	1	43	47
indywidualna surdopedagogiczna	–	–	4	4
indywidualna pedagogiczna	1	–	1	1
terapia ręki	6	1	8	15
logopedyczna	3	5	138	146
grupowa ORM	–	–	5	5
grupowa pedagogiczna	–	–	36	36
grupowa usprawniająca kompetencje społeczno-emocjonalne	–	5	23	28
matematyczna	–	–	3	3
indywidualna pedagogiczna, psychologiczna dla dzieci ze spektrum autyzmu	5	1	12	18
grupowa z elementami TUS	–	5	45	50
biofeedback	12	1	25	38
sensomotoryka	4	–	4	8
integracja sensoryczna	3	–	8	11

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim dla mieszkańców miasta realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u w tym zakresie.

Tabela 48. Działalność PCPR-u dla mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	0	1	1
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0	1	1
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	12	15	11
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	2	1
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	78	80	84

liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	11	13	14
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	57	59	62
liczba usamodzielnianych dzieci z miasta	6	8	5

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w mieście Ostrów Wielkopolski w latach 2020-2022 była zmienna, bowiem wahała się liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. W latach 2020-2022 większość ogółu osób pozostających bez pracy stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 49. Stan bezrobocia w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób w wieku produkcyjnym	41 036	40 146	39 233
liczba bezrobotnych w mieście ogółem	1 157	961	1 008
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	649	532	562
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	2,82%	2,39%	2,57%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2020-2022 w powiecie ostrowskim, województwie wielkopolskim i w kraju.

Tabela 50. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
stopa bezrobocia w powiecie ostrowskim	3,4%	2,8%	3,0%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	3,7%	3,1%	2,9%
stopa bezrobocia w kraju	6,3%	5,4%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2020-2021 powiat ostrowski charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego, jak i w stosunku do kraju, stopą bezrobocia. W 2022 r. skala bezrobocia w powiecie ostrowskim była nieco wyższa niż w województwie, ale nadal niższa niż w kraju. Należy zauważyć,

że w analizowanym okresie poziom bezrobocia zarówno w województwie, jak i w kraju, zmniejszał się z roku na rok.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w mieście ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy.

Tabela 51. Bezrobotni w mieście na koniec 2022 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	106	59	55,7%
25-34 lata	228	148	64,9%
35-44 lata	286	177	61,9%
45-54 lata	208	123	59,1%
55-59 lat	109	54	49,5%
60 lat i więcej	71	X	x
czas pozostawania bez pracy	**liczba bezrobotnych**		**udział kobiet (w %)**
	ogółem	**kobiet**	
do 1 miesiąca	146	64	43,8%
1-3 miesiące	246	127	51,6%
3-6 miesięcy	204	125	61,3%
6-12 miesięcy	190	118	62,1%
12-24 miesiące	103	63	61,2%
powyżej 24 miesięcy	119	65	54,6%
wykształcenie	**liczba bezrobotnych**		**udział kobiet (w %)**
	ogółem	**kobiet**	
wyższe	136	89	65,4%
policealne i średnie zawodowe	225	126	56,0%
średnie ogólnokształcące	151	89	58,9%
zasadnicze zawodowe	246	119	48,4%
gimnazjalne i niższe	250	139	55,6%
staż pracy	**liczba bezrobotnych**		**udział kobiet (w %)**
	ogółem	**kobiet**	
bez stażu	118	70	59,3%
do 1 roku	197	126	64,0%

1-5 lat	243	146	60,1%
5-10 lat	165	92	55,8%
10-20 lat	147	76	51,7%
20-30 lat	89	37	41,6%
30 lat i więcej	49	15	30,6%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim.

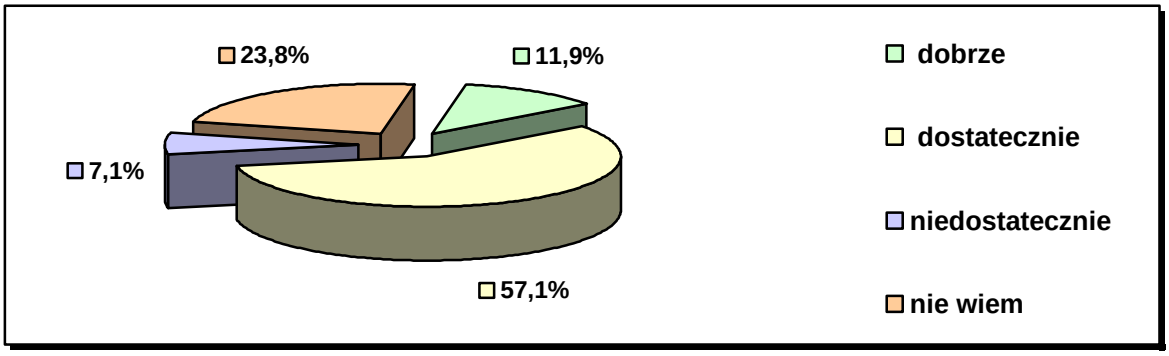
Na koniec 2022 r. wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2022 r. było w następujących grupach: osób ze stażem pracy powyżej 30 lat, osób w wieku powyżej 60 lat, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy oraz osób z wykształceniem wyższym.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób w wieku 25-34 lata, osób ze stażem pracy do 1 roku oraz osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy.

W mieście Ostrów Wielkopolski bezrobocie było czwartym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do rozpadu rodzin oraz potrzeby szukania pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Według 57,1% badanych działania realizowane w mieście w zakresie przeciwdziałania bezrobociu są dostateczne, z kolei 11,9% ankietowanych oceniło je jako dobre. Jednak 7,1% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Ocenić tych działań nie potrafiło 23,8% respondentów. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w mieście Ostrów Wielkopolski z powodu bezdomności w latach 2020-2022 ulegała wahaniom, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 52. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba rodzin	49	46	49
liczba osób w rodzinach	61	48	57

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Osoby bezdomne i wymagające wsparcia mogą korzystać z oferty placówek, których działalność, na podstawie zawartych umów i porozumień, dotuje miasto:

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn (ul. Olszynowa 53A, Ostrów Wielkopolski) prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta. W 2022 r. wsparcia udzielono 30 bezdomnym mężczyznom.
- Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi (ul. kard. Ledóchowskiego 8, Ostrów Wielkopolski) prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Pomoc w postaci schronienia otrzymało w 2022 r. 14 kobiet z 14 dzieci.

- Schronisko z usługami opiekuńczymi (Słupia, ul. Katowicka 10, Baranów) prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej. W 2022 r. do placówki skierowano 2 mieszkańców miasta.
- Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn (ul. Olszynowa 53A, Ostrów Wielkopolski) prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta. Z oferty wsparcia skorzystały w 2022 r. 24 osoby.

Ponadto na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego funkcjonuje Jadłodajnia im. księdza kanonika Krzysztofa Nojmana (ul. kard. Ledóchowskiego 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski), prowadzona przez Fundację „Głodnych Nakarmić".

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4^1 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Wysokość środków przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień systematycznie rosła. Poniższe tabele prezentują dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście Ostrów Wielkopolski oraz przeznaczonych na działania profilaktyczne.

Tabela 53. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2020-2022

rodzaj	wartość w zł		
	2020	2021	2022
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	1 885 429,38	2 134 468,00	2 097 323,08

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Tabela 54. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2020-2022 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

wielkość wydatków (w zł)	2020	2021	2022
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	1 476 126,48	1 680 328,68	1 980 993,32
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	228 886,54	265 910,00	298 765,20
na przeciwdziałanie przemocy domowej	–	–	–
razem	**1 705 013,02**	**1 946 238,68**	**2 279 758,52**

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Ostrowie Wielkopolskim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 55. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

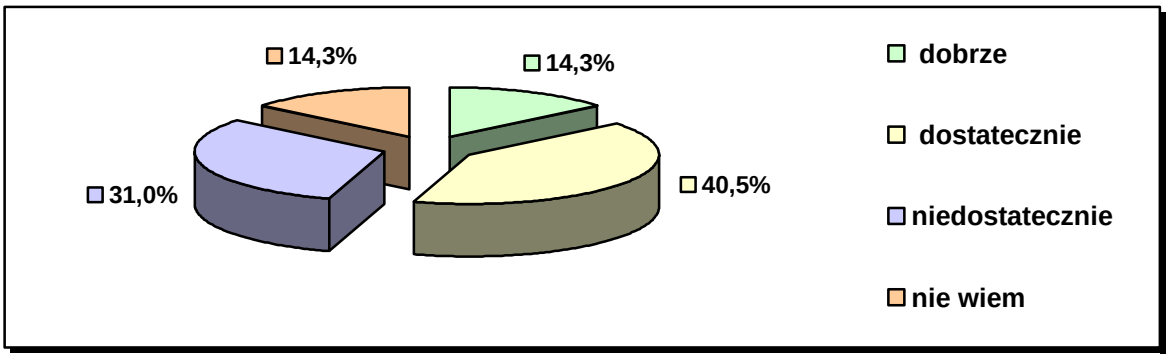
zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	76	104	85
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	19	46	16
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	14	14	15

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2020-2022 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 76, 104 i 85 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 19 osób w 2020 r., 46 osób w 2021 r. i 16 osób w 2022 r.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w mieście w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano uczestników badania. Według 40,5% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dostateczne, a kolejne 14,3% pytanych uznało je za dobre. Jednak 31% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne. Ponad 14% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono na wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Przeciwdziałanie problemom przemocy domowej umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.

W mieście funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy**, którego działanie reguluje nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2010 roku. Zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy domowej, w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty". W skład Zespołu wchodzą przedstawiciele policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, prokuratury czy organizacji pozarządowych. Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą. Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Ostrów Wielkopolski prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 56. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	17	19	19
liczba spotkań grup roboczych	934	1 212	912
liczba złożonych do Zl „Niebieskich Kart"	**434**	**447**	**366**
w tym sporządzone przez Policję	420	426	352
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	14	21	12
w tym sporządzonych przez pracowników oświaty	0	0	2

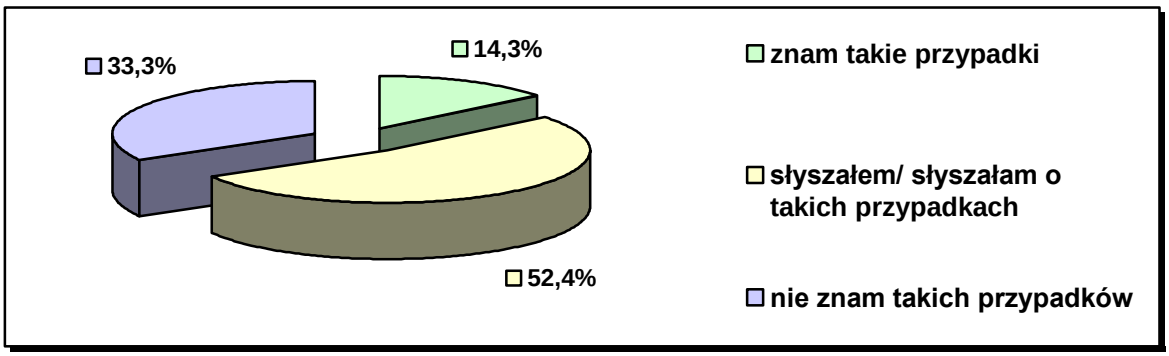
Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Ostrów Wielkopolski.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty" następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W analizowanym okresie nie obejmowano działaniami korekcyjno-edukacyjnymi osób stosujących przemoc domową z terenu Ostrowa Wielkopolskiego.

W przeprowadzonym badaniu ankietowani odnieśli się do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem aż dwie trzecie respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy domowej. Jednocześnie jedna trzecia ankietowanych odpowiedziała, że takich przypadków nie zna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

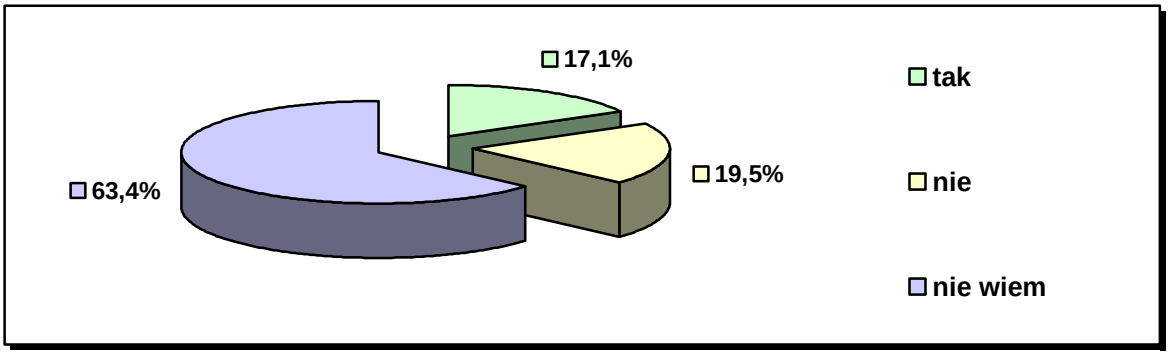
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy domowej na terenie miasta, 19,5% ankietowanych stwierdziło, że takie ryzyko nie istnieje. Jednocześnie 17,1% badanych odpowiedziała na to pytanie twierdząco. Wysoki odsetek (63,4%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem", co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 118 rodzinom (156 osobom w rodzinach) w 2020 r., 137 rodzinom (197 osobom w rodzinach) w 2021 r. i 111 rodzinom (156 osobom w rodzinach) w 2022 r. Pomocy z powodu narkomanii w rozpatrywanym okresie udzielono 8 osobom (11 osobom w rodzinach) w 2020 r., 6 osobom (7 osobom w rodzinach) w 2021 r. i 4 osobom w 2022 r. Wsparcie ze względu na przemoc domową przyznano 8 rodzinom (24 osobom w rodzinach) w 2020 r., 6 rodzinom (17 osobom w rodzinach) w 2021 r. i ponownie 6 rodzinom (15 osobom w rodzinach) w 2022 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, jak również Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii i programów (m.in. „Przyjaciele Zippiego", „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej", „Trening Umiejętności Społecznych", „Nawigacja na każdą pogodę", „Szkoła Myślenia Pozytywnego", „Czwórka dla czwórki", „Mały wolontariat", „Wolontariat pedagogiczny", „Unplugged", „Jestem sieciopozytywny", „Odpowiedzialność karna nieletnich i Cyberprzemoc", „Zagrożenia związane z zażywaniem dopalaczy i innych używek", „Każdy z nas ma super moc", „Internet i jego wpływ na rozwój dzieci", „Specyfika współczesnych uzależnień", „IMPACT", „Profilaktyka uzależnień", „Strażnicy Uśmiechu", „Akademia Bezpiecznego Puchatka", „Smart – to znaczy mądrze!", „Narkotyki? to mnie nie kręci!", „Zdrowy styl życia na 6", „Profilaktyka poprzez aktywność ruchową", „Sportowa integracja – rówieśnicza poprawna relacja", „Czas na sport, rekreację i profilaktykę"). Organizowano także warsztaty, spotkania edukacyjne, szkolenia, konkursy i pogadanki oraz imprezy kulturalne i rekreacyjne promujące zdrowy styl życia (m.in. Pikniki Zdrowia pod hasłem „Żyj zdrowo i bez uzależnień"), a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęcia sportowe. Wykorzystano też materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury, gadżety). Ponadto w ramach wspierania aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonego z działalnością edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

i patologiom społecznym, w okresie wakacji letnich organizacje pozarządowe realizowały liczne projekty związane z organizacją półkolonii, kolonii i obozów:

- Stowarzyszenie „Piątka dla Pokoleń" – „Aktywny wypoczynek – półkolonie z programem profilaktycznym", liczba uczestników: 156; „Obóz rekreacyjno-sportowy w Margoninie", liczba uczestników: 77;
- Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec Ostrów Wielkopolski – „Obóz ZHP Jedyneczka i Szuwary", liczba uczestników: 70;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Kaliszu – „Obóz edukacyjny dla dzieci i młodzieży, promujący i wzmacniający zdrowie i aktywność fizyczną", liczba uczestników: 40;
- Koło Ostrowskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – „Letnie pejzaże z profilaktyką", liczba uczestników: 25;
- Stowarzyszenie Konferencji św. Wincentego a Paulo Jednostka Terenowa w Ostrowie Wielkopolskim im. Sługi Bożego Kazimierza Rolewskiego – „Profilaktyczne półkolonie dla dzieci i młodzieży", liczba uczestników: 25; „Kolonie letnie w Rewalu", liczba uczestników: 45;
- Stowarzyszenie „Ludzie dla ludzi" – „Kreatywne półkolonie letnie", liczba uczestników: 44; „Aktywne kolonie letnie w Zakopanem – profilaktyka, ruch i zdrowie", liczba uczestników: 40;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Szczęśliwa Trzynastka" – „Żyj zdrowo i wakacje spędzaj na sportowo forma wyjazdowa", liczba uczestników: 50;
- Stowarzyszenie „Razem dla Jednostki" – „Wolni od nałogów – półkolonie z Jedenastką", liczba uczestników: 45; „Wakacje wolne od uzależnień, czyli kolonie we Władysławowie z Jedenastką", liczba uczestników: 30;
- Stowarzyszenie „Zacharzew 2000" – „Aktywne letnie wakacje", liczba uczestników: 30;
- Stowarzyszenie wspomagające działalność Zespołu Szkół Specjalnych Promyk – „Magiczne wakacje", liczba uczestników: 20.

W mieście Ostrów Wielkopolski (obok MOPS-u, GKRPA i ZI) funkcjonują liczne placówki i grupy wsparcia oferujące profesjonalną pomoc psychologiczną, socjoterapeutyczną, psychiatryczną, terapeutyczną i prawną w postaci m.in. specjalistycznego doradztwa i poradnictwa (konsultacje bezpośrednie lub telefoniczne), terapii indywidualnej i grupowej oraz poradnictwa rodzinnego, a także zajęć profilaktycznych, socjoterapeutycznych i edukacyjno-wspierających.

Poniższa tabela przedstawia wykaz jednostek i grup wsparcia funkcjonujących na terenie miasta w 2022 r. wraz z liczbą osób objętych pomocą.

Tabela 57. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową, funkcjonujących na terenie miasta w 2022 r.

lp.	nazwa	adres	liczba osób objętych wsparciem
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Limanowskiego 17, 63-400 Ostrów Wielkopolski	178
2.	Zespól Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy		mieszkańcy miasta dotknięci problemami uzależnień i przemocy
3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	al. Powstańców Wielkopolskich 14a, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
4.	Urząd Miejski – Wydział Spraw Społecznych Referat Rozwiązywania Problemów Uzależnień	al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
5.	Caritas Diecezji Kaliskiej Ostrowskie Centrum Pomocy Caritas (Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z problemami uzależnień oraz doznających przemocy, Telefon Zaufania, Schronisko dla kobiet i kobiet z dziećmi)	ul. kard. Ledóchowskiego 8, 63-400 Ostrów Wielkopolski	453
6.	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie prowadzony przez Fundację „Wsparcie”	ul. Limanowskiego 40, 63-400 Ostrów Wielkopolski	164
7.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny prowadzony przez Stowarzyszenie „Trzeźwość”	ul. Wrocławska 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski	45
8.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień	ul. Szkolna 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski	486
9.	Centrum Medyczne Przychodnia Specjalistyczna „Multimed”	ul. Lotnicza 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski	mieszkańcy miasta dotknięci problemami uzależnień
10.	Miejski Punkt Pomocy Doraźnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dotkniętych przemocą prowadzony przez Fundację „Głodnych Nakarmić”	ul. kard. Ledóchowskiego 8, 63-400 Ostrów Wielkopolski	45
11.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza z programem socjoterapeutycznym Stowarzyszenia „Zacharzew 2000”	ul. Krotoszyńska 171, 63-400 Ostrów Wielkopolski	15
12.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza z programem socjoterapeutycznym „Boże Podwórko” Stowarzyszenia Konferencji św. Wincentego a Paulo Jednostka Terenowa w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Gimnazjalna 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski	40
13.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza z programem socjoterapeutycznym Stowarzyszenia „Piątka dla pokoleń”	ul. Grabowska 1-3, 63-400 Ostrów Wielkopolski	15
14.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza	ul. Świetlicowa 9,	20

	z programem socjoterapeutycznym Stowarzyszenia Przyjaciół Szkoły „Szczęśliwa Trzynastka”	63-400 Ostrów Wielkopolski	
15.	Klub Abstynenta przy Stowarzyszeniu „Promocja Rozwoju Dziecka i Rodziny”	ul. Odolanowska 19, 63-400 Ostrów Wielkopolski	89
16.	Klub Abstynenta „Wyspa” przy Ostrowskim Stowarzyszeniu Żywienia Optymalnego	ul. Kaliska 55, 63-400 Ostrów Wielkopolski	190
17.	Grupa AA „Poranek”		mieszkańcy miasta dotknięci problemem uzależnienia od alkoholu
18.	Grupa AA „Enklawa”	ul. Gimnazjalna 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
19.	Grupa AA „Wolność”	ul. Zamenhofa 9, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
20.	Grupa AA „Nowa”		
21.	Grupa AA „Kombatant”		
22.	Grupa AA „Arka”	ul. Raszkowska 39, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
23.	Grupa AA „Nadzieja” (Areszt Śledczy)	ul. kard. Ledóchowskiego 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
24.	Grupa Al.-Anon „Krystynka”	ul. kard. Ledóchowskiego 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski	
25.	Grupa Wsparcia DDA	ul. Szkolna 24, 63-400 Ostrów Wielkopolski	41
26.	Grupa AN (anonimowi narkomanie) „Dar życia”	ul. Kaliska 55, 63-400 Ostrów Wielkopolski	mieszkańcy miasta dotknięci problemem uzależnienia od narkotyków
27.	Grupa AH „Hazardziści”		mieszkańcy miasta dotknięci problemem uzależnienia od hazardu
28.	Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn zagrożonych alkoholizmem – Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Olszynowa 53a, 63-400 Ostrów Wielkopolski	25

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w mieście została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jego terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 22 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 523, liczba nauczycieli: 62),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Ewarysta Estowskiego w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 296, liczba nauczycieli: 33),
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Królowej Jadwigi w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 559, liczba nauczycieli: 54),
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Mieszka I w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 614, liczba nauczycieli: 70),
- Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Macieja Rejtana w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 514, liczba nauczycieli: 54),
- Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Generała Józefa Bema w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 606, liczba nauczycieli: 51),
- Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Jana Pawła II w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 729, liczba nauczycieli: 76),
- Szkoła Podstawowa Nr 11 im. Mirosława Ferića w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 465, liczba nauczycieli: 44),
- Szkoła Podstawowa Nr 13 im. Stefana Rowińskiego w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 266, liczba nauczycieli: 36),
- Szkoła Podstawowa Nr 14 im. Powstańców Wielkopolskich w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 277, liczba nauczycieli: 32),
- Dwujęzyczna Szkoła Podstawowa „Mądra Sowa” w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 97, liczba nauczycieli: 33),
- Publiczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. s. Anzelmy Marii Matuszczak w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 459, liczba nauczycieli: 52),
- Szkoła Podstawowa Spółdzielni Oświatowej „Edukator” w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 627, liczba nauczycieli: 61),
- I Liceum Ogólnokształcące im. ks. J. Kompałły i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 770, liczba nauczycieli: 55),
- II Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Reymonta w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 631, liczba nauczycieli: 53),
- III Liceum Ogólnokształcące w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 709, liczba nauczycieli: 59),

- Zespół Szkół Budowlano-Energetycznych w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 774, liczba nauczycieli: 76),
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Józefa Gniazdowskiego w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 578, liczba nauczycieli: 56),
- Zespół Szkół Transportowo-Elektrycznych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 684, liczba nauczycieli: 77),
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Przygodzicach (liczba uczniów: 495, liczba nauczycieli: 60),
- Zespół Szkół Muzycznych im. Krzysztofa Komedy-Trzcińskiego w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 259, liczba nauczycieli: 44),
- Zespół Szkół Specjalnych w Ostrowie Wielkopolskim (liczba uczniów: 145, liczba nauczycieli: 75).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż 21 placówek zatrudnia pedagoga, uczniowie 20 szkół mogą korzystać z porad doradcy zawodowego, zaś opiekę pielęgniarską zapewnia 19 placówek. Wsparciem logopedycznym i psychologicznym objęci są uczniowie 16 szkół. Wszystkie placówki mają zapewniony dostęp do Internetu. Uczniowie 20 szkół korzystają z sali gimnastycznej, natomiast boiskami sportowymi dysponuje 19 placówek. W 3 szkołach utworzono klasy lub grupy integracyjne. W 16 placówkach prowadzone jest dożywianie uczniów. Zajęcia dodatkowe oraz zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zapewnia 21 szkół, zaś opiekę w ramach zajęć świetlicowych zapewnia 14 placówek.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 58. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	13	184	9
sięganie po alkohol	9	25	13
sięganie po narkotyki	10	20	12
niszczenie mienia szkolnego	11	48	11
kradzieże na terenie szkoły	4	5	18
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	13	59	9
udział w grupach negatywnych	6	23	16
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	15	92	7
autoagresja	16	61	6
ucieczki z domu	5	6	17
przestępczość ujawniona	7	29	15
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	15	44	7

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Tabela 59. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów wg stanu na koniec roku szkolnego 2022

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	122
zaniedbanie	86
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	55
przemoc domowa	32
wykorzystywanie seksualne dzieci	3
przestępczość	7

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 184 przypadki palenia papierosów, 92 przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 61 przypadków autoagresji, 59 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 48 przypadków niszczenia mienia szkolnego, 44 przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego,

29 przypadków przestępczości ujawnionej, 25 przypadków sięgania po alkohol, 23 przypadki udziału w grupach negatywnych, 20 przypadków sięgania po narkotyki oraz 6 przypadków ucieczek z domu i 5 przypadków kradzieży na terenie szkoły. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 122 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 86 przypadków zaniedbań, 55 przypadków uzależnień, 32 przypadki przemocy domowej, 7 przypadków przestępczości oraz, co budzi szczególny niepokój, 3 przypadki wykorzystywania seksualnego dzieci.

Przedstawiciele pięciu spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, zaś kolejnych sześciu uczestników badania nie było w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił. Jednocześnie jedenastu respondentów taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegło. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności agresji słownej, przemocy rówieśniczej, autoagresji, stale rosnącej popularności palenia e-papierosów i spożywania napojów energetycznych oraz narastającego zjawiska cyberprzemocy (przenoszenia hejtu i agresji do sieci). Uczestnicy badania zwrócili także uwagę na problemy w sferze emocjonalno-społecznej – depresje, izolowanie się i stany lękowe oraz nagminne opuszczanie zajęć lekcyjnych, a także wczesne sięganie po alkohol i papierosy oraz rosnącą tolerancję dla używek.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli siedmiu placówek w ciągu ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, zaś jedenastu respondentów miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie. Jednocześnie czterech ankietowanych taki wzrost w analizowanym okresie zauważyło, zwłaszcza jeśli chodzi o zaniedbywanie dzieci, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, postępujące zjawisko biedy, wzrost problemu uzależnień oraz niewydolność wychowawczą i niski poziom kompetencji wychowawczych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – zwolnieniu z opłat za ubezpieczenie, dofinansowaniu wycieczek szkolnych oraz do pobytu w internacie, wsparciu w otrzymaniu stypendium socjalnego, a także pomocy rzeczowej – kompletowaniu wyprawki szkolnej

(podręczniki, przybory szkolne, mundurki, bony zakupowe i wypożyczanie instrumentów). Szkoły organizują akcje charytatywne i zbiórki na rzecz potrzebujących (odzież, obuwie, środki czystości, paczki świąteczne) oraz uczestniczą w inicjatywach PCK. Placówki zapewniają uczniom zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, opiekę świetlicową oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, zaś rodzice mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji, a także uzyskać informacje na temat źródeł pomocy i instytucji pomocowych. Wsparcia dzieciom z rodzin ubogich udzielają także świetlice środowiskowe, wolontariusze oraz organizacje pozarządowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, szczególnie tych działających na rzecz dziecka i rodziny. Uczniowie mogą również korzystać z porad pedagogów i psychologów szkolnych, rozmów wspierających z wychowawcami i dyrektorami, uczestniczą też w programach profilaktyczno-edukacyjnych, projektach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęciach pozalekcyjnych, świetlicowych oraz zajęciach wyrównawczych. W ramach wsparcia rodziców prowadzone są rozmowy i konsultacje oraz zajęcia psychoedukacyjne. Szkoły organizują spotkania z policjantami oraz specjalistami z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień, współpracują także z asystentami rodzin, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, MOPS-em i policją.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii, programów (np. „ARS – jak dbać o miłość”, „Stop cyberprzemocy”, „Mały wolontariat”, „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Unplugged”, „Trening Umiejętności Społecznych”, Program Instytutu Edukacji Pozytywnej). W szkołach odbywały się pogadanki, konkursy, spektakle, warsztaty rozwojowe, spotkania z policjantami, specjalistami z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień, pedagogami i przedstawicielami różnych zawodów, a także zajęcia psychoedukacyjne oraz dotyczące samoakceptacji i rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne. W ramach działań profilaktycznych organizowano też półkolonie oraz wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne

promujące zdrowy styl życia oraz zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia. Ponadto pedagodzy szkolni prowadzą mediacje rówieśnicze oraz indywidualne zajęcia z uczniami agresywnymi, nadpobudliwymi oraz sprawiającymi trudności wychowawcze. W ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli odbywają się szkolenia z zakresu realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej.

Do instytucji i organizacji, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski, Policję, Straż Pożarną, Sąd Rejonowy, kuratorów sądowych, Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Wielkopolskie Centrum Profilaktyki Uzależnień i Przemocy, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Sanepid, PCK, placówki oświatowe, Ostrowskie Centrum Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, Bibliotekę Publiczną, Pracownię Profilaktyki Młodzieżowej „ro-M", ZHP, Uniwersytet Dzieci, Placówkę Wsparcia Dzieci i Rodziny, Dom Dziecka nr 3, domy seniora, parafie oraz Caritas, a także Centrum Edukacji Artystycznej, Cech Rzemiosł Różnych, Ochotnicze Hufce Pracy, pracodawców, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Forum Synagoga, Towarzystwo Chopinowskie, Kulczyk Foundation, Fundację Marka Kamińskiego i ODN w Kaliszu.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej miasta Ostrów Wielkopolski wynika, że w latach 2020-2022 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, systematycznie zwiększał się także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności miasta. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 60. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba mieszkańców miasta ogółem	70 133	69 337	68 475
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	17 589	17 695	17 904
udział osób w wieku poprodukcyjnym	25,08%	25,52%	26,15%

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Szczegółowa analiza struktury demograficznej populacji miasta zawarta w Rozdziale 3. Części Diagnostycznej niniejszego dokumentu wskazuje na rosnącą liczbę osób starszych przy malejącej liczbie zarówno dzieci i młodzieży, jak i osób w wieku produkcyjnym. Pozwala to na sformułowanie wniosku, iż społeczność miasta wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny. Jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach swojej działalności MOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 61. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba rodzin	558	652	600
liczba osób łącznie w rodzinach	713	831	706

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

W latach 2020-2022 Ośrodek świadczył także specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z tej formy pomocy skorzystało 57 rodzin (129 osób w rodzinach) w 2020 r., 75 rodzin (192 osoby w rodzinach) w 2021 r. i 76 rodzin (209 osób w rodzinach) w 2022 r.

Samorząd Ostrowa Wielkopolskiego dostrzega potrzeby najstarszych mieszkańców miasta. W ramach realizowanej polityki senioralnej utworzono Gminną Radę Seniorów, której zadaniem jest reprezentowanie interesów i potrzeb środowiska najstarszych mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego. Miasto corocznie organizuje także Ostrowskie Dni Seniora oraz Dzień Zdrowia Seniora. Mieszkańcy miasta, którzy ukończyli 60 lat, mogą ubiegać się o bezpłatną Ostrowską Kartę Seniora. Projekt ma na celu wzmocnienie aktywności społecznej i poprawę jakości życia, a także zwiększenie dostępu do różnorodnych produktów,

usług oraz dóbr kultury i rozrywki. Karta uprawnia jej posiadaczy do korzystania ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych ulg.

Pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych m.in. osobom starszym, samotnym lub osamotnionym w rodzinie świadczą dwie placówki wsparcia dziennego – Dzienny Dom „Senior +" (ul. Limanowskiego 17), dysponujący 40 miejscami oraz Dzienny Dom „Senior +" (ul. Raszkowska 39), posiadający 45 miejsc. W obu placówkach osoby starsze mają zapewnione różnorodne usługi o wysokim standardzie. Domy zapewniają wsparcie osobom nieaktywnym zawodowo w wieku powyżej 60. roku życia poprzez umożliwienie korzystania z różnych form aktywizacji społecznej i zawodowej, m.in. aktywności ruchowej i kinezyterapii, edukacji kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, a także wzmacniania kontaktów międzyludzkich. Seniorzy mają zapewniony program rehabilitacyjno-terapeutyczny, zajęcia świetlicowe poprawiające samopoczucie psychofizyczne, społeczno-kulturalne, relaksacyjne, muzyczne, komputerowe, plastyczne oraz warsztaty z zakresu profilaktyki zdrowotnej i pomocy socjalnej, prowadzone przez psychologa, instruktora terapii zajęciowej, fizjoterapeutę oraz pracownika socjalnego. W trakcie pobytu uczestnicy mają możliwość skorzystania z 2 posiłków.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej im. S. Benodyny Koterbianki. Placówka prowadzona przez Powiat Ostrowski jest jedną z najnowocześniejszych tego typu placówek w Polsce. DPS dysponuje 76 miejscami z nowoczesnym zapleczem, zapewniającym odpowiednią opiekę i komfort pobytu. Dla pensjonariuszy zaprojektowano dwuosobowe pokoje z łazienkami przystosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz dwa trzyosobowe pokoje z dodatkowymi specjalistycznymi udogodnieniami przeznaczonymi dla osób w ciężkim stanie zdrowia. W budynku znajdują się pomieszczenia do rehabilitacji, sala komputerowa z biblioteką, pracownia plastyczna i kulinarna, gabinet fryzjerski oraz komfortowy pokój dziennego pobytu.

W Ostrowie Wielkopolskim działają też 2 kluby seniora – Klub Seniora przy ul. Rataja oraz Klub Senior+ oferujące osobom starszym i samotnym udział w życiu społecznym poprzez rozwijanie aktywnych form spędzania czasu, ciekawe zajęcia, warsztaty, spotkania, imprezy kulturalne, rekreacyjne i sportowe, a także działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Niebagatelną rolę w podnoszeniu aktywności osób starszych odgrywa również Ostrowski Uniwersytet Trzeciego Wieku. W zajęciach, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu wśród seniorów, uczestniczy 425 słuchaczy.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotykają osób starszych w mieście, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa oraz problemy komunikacyjne i bariery architektoniczne. Zwrócono także uwagę na marginalizację i wykluczenie społeczne oraz brak szacunku okazywany osobom starszym.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż połowę respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców miasta, była reprezentowana przez 42% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w mieście należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane wyłącznie do tej grupy wiekowej. Uzyskane odpowiedzi i wskazówki oparte na świadomym rozpoznaniu bieżącej sytuacji seniorów można wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Niepełnosprawność jest to niewątpliwie jeden z ważniejszych problemów współczesnego świata. Jedynymi pełnymi badaniami, których wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne organizowane przez Główny Urząd Statystyczny. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób z niepełnosprawnościami nie są dostępne

na poziomie gmin. Dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób z niepełnosprawnościami.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim wynika, że w latach 2020-2022 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez MOPS w latach 2020-2022.

Tabela 62. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba rodzin	733	785	847
liczba osób łącznie w rodzinach	1 087	1 213	1 264

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Należy dodać, że w 2022 r. MOPS przyznał 2 096 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością dla rodzin z terenu miasta. Ważnym wsparciem dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Na terenie miasta działa Środowiskowy Dom Samopomocy, z pomocy którego mogą korzystać osoby niepełnosprawne intelektualnie. Placówka dysponująca 40 miejscami zapewnia wsparcie od poniedziałku do piątku, w godzinach od 6:45 do 16:00. ŚDS pełni ważną rolę w rehabilitacji osób niepełnosprawnych intelektualnie, stwarzając możliwość podtrzymywania i rozwijania umiejętności niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia poprzez zastosowanie odpowiednich technik terapii. Ponadto w Ostrowie Wielkopolskim funkcjonuje prywatna placówka – Medyczne Centrum Opieki „Hanna”, zapewniające całodobowe wsparcie osobom i rodzinom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczą Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Pro-Moc” (ul. Krotoszyńska 157) oraz Fundacja na rzecz Pomocy Dzieciom

Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” (ul. Żeromskiego 2d). W 2022 r. tego rodzaju wsparciem objętych było 58 dzieci z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych funkcjonuje na terenie miasta Warsztat Terapii Zajęciowej. W 9 tematycznych pracowniach WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości. Uczestnicy mają zapewnione wsparcie psychologa, objęci są także opieką pielęgniarską.

Miasto Ostrów Wielkopolski realizuje także wiele programów i kampanii, mających na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, m.in.:

- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – celem programu jest pomoc osobom niepełnosprawnym w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W 2022 r. pomocą w formie usługi asystenckiej w miejscu zamieszkania objętych zostało 165 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością ze wskazaniami, wydatkowano na ten cel kwotę: 1 433 219,79 zł;
- „Opieka wytchnieniowa” – program polegający na wsparciu członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Pomocą w formie usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania objętych zostało 45 osób (w tym 40 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością). Na realizację programu przeznaczono w 2022 r. kwotę 367 240,80 zł.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują dwie placówki – Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka oraz Specjalny Ośrodek Wychowawczy Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety – zajmujące się edukacją, terapią, rewalidacją, wychowaniem i opieką dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, niepełnosprawnością sprzężoną i autyzmem.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności** w Ostrowie Wielkopolskim dotyczące orzeczeń

o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia) wydanych mieszkańcom miasta Ostrów Wielkopolski.

Tabela 63. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba orzeczeń o niepełnosprawności dziecka wydanych mieszkańcom miasta	120	105	156
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta	1 672	1 591	1 838
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	563	555	740
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	988	919	996
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	121	117	102

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim.

Osoby z niepełnosprawnościami z terenu miasta Ostrów Wielkopolski mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** w Ostrowie Wielkopolskim, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 64. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba osób z niepełnosprawnościami z miasta, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	0	298	268
liczba osób z niepełnosprawnościami z miasta, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	445	259	180
liczba osób z niepełnosprawnościami z miasta, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	86	68	70

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim.

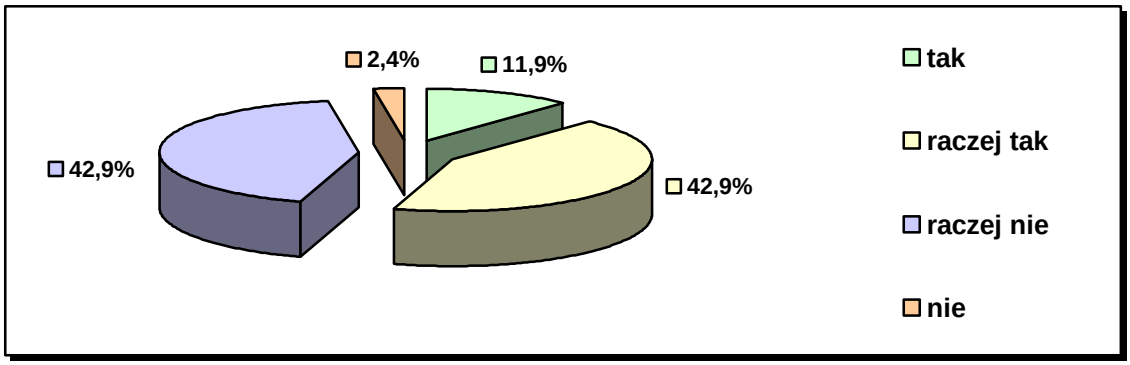
Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotykają osoby z niepełnosprawnościami w mieście. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury miejskiej i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych oraz utrudniony dostęp do środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób

z niepełnosprawnościami. Zwrócono także uwagę na brak opiekunów i wolontariuszy wspomagających osoby z niepełnosprawnościami, ograniczony dostęp do rynku pracy oraz brak zniżek do miejskich instytucji kultury. Wskazywano też na izolację i wykluczenie społeczne, niewystarczającą liczbę miejsc parkingowych oraz brak sygnalizacji dźwiękowej przy przejściach dla pieszych.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób z niepełnosprawnościami w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, w badaniu ankietowym sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w działaniach realizowanych na terenie miasta. Według 54,8% uczestników badania w działaniach realizowanych w mieście raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, ale jednocześnie 45,3% ankietowanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i osób z niepełnosprawnościami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2022 r. na terenie miasta Ostrów Wielkopolski funkcjonowało 311 organizacji pozarządowych, w tym 236 stowarzyszeń i fundacji zarejestrowanych w KRS oraz 20 stowarzyszeń zwykłych, 25 uczniowskich klubów sportowych i 30 klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej – zarejestrowanych w ewidencji starosty. Samorząd podejmował z nimi współpracę,

która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej, udzielania im wsparcia rzeczowego oraz doradztwa i konsultacji.

W latach 2020-2022 utworzonych zostało w Ostrowie Wielkopolskim 18 organizacji pozarządowych (12 stowarzyszeń i fundacji zarejestrowanych w KRS oraz 5 stowarzyszeń zwykłych i 1 klub sportowy nieprowadzący działalności gospodarczej – zarejestrowane w ewidencji starosty). Wykaz nowo utworzonych organizacji pozarządowych działających na terenie miasta zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 65. Wykaz organizacji pozarządowych utworzonych w latach 2020-2022 na terenie miasta Ostrów Wielkopolski

lp.	nazwa organizacji	obszar działalności
1.	Fundacja Nasza Rodzina	edukacja/integracja
2.	Stowarzyszenie Manufaktura Inicjatyw i Kreatywności Społecznej Miks	
3.	Fundacja Jak Wygrać Życie	zdrowie/opieka
4.	Fundacja Nakarmieni	pomoc społeczna
5.	Fundacja Kółko i Krzyżyk	zdrowie/ edukacja/integracja
6.	Fundacja „Whitetax Family”	niepełnosprawni
7.	„Ostrowska Spiżarnia”	pomoc/integracja
8.	Stowarzyszenie „Rodzice Rodzicom”	integracja
9.	Stowarzyszenie Polski Interes Narodowy	edukacja
10.	Archibunt	
11.	Stowarzyszenie Taxi Gold	transport
12.	Fundacja Ostrowska Akademia Sportu	sport
13.	Stowarzyszenie Szwagrovia	
14.	Klub Strzelecki Plomo	
15.	Klub Sportowy Basket Ostrovia	
16.	Klub Żeglarski „Ostrów Pod Żaglami”	
17.	Ostrowski Klub Siatkarski „Zefir”	
18.	GTW Active	

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

W 2022 r. w mieście Ostrów Wielkopolski funkcjonowało 10 parafii Kościoła rzymskokatolickiego, 2 kościoły protestanckie – zielonoświątkowy i ewangelicko-augsburski oraz wspólnota religijna Świadków Jehowy. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 66. Parafie rzymskokatolickie, inne kościoły i wspólnoty religijne na terenie miasta

lp.	nazwa parafii	adres
1.	Parafia pw. Świętej Rodziny - Poradnia Rodzinna (porady psychologa) - akcja letnia dla dzieci „Boskie Wakacje”	ul. Grabowska 212, 63-400 Ostrów Wielkopolski
2.	Parafia pw. św. Antoniego Padewskiego	ul. Raszkowska 39, 63-400 Ostrów Wielkopolski
3.	Parafia pw. Ducha Świętego	ul. Różana 26, 63-400 Ostrów Wielkopolski
4.	Parafia pw. Miłosierdzia Bożego	ul. Limanowskiego 40, 63-400 Ostrów Wielkopolski
5.	Parafia konkatedralna pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	ul. kard. Ledóchowskiego 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski
6.	Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski	ul. Królowej Jadwigi 7, 63-400 Ostrów Wielkopolski
7.	Parafia pw. św. Pawła Apostoła	ul. Paderewskiego 37, 63-400 Ostrów Wielkopolski
8.	Parafia pw. Matki Bożej Fatimskiej	ul. Kręta 54, 63-400 Ostrów Wielkopolski
9.	Parafia pw. Najświętszego Zbawiciela	ul. gen. Wybickiego 65, 63-400 Ostrów Wielkopolski
10.	Parafia pw. Matki Boskiej Częstochowskiej	ul. Staroprzygodzka 99, 63-400 Ostrów Wielkopolski
11.	Parafia Ewangelicko-Augsburska	ul. Kaliska 1, 63-400 Ostrów Wielkopolski
12.	Kościół Zielonoświątkowy - działalność na rzecz osób uzależnionych	ul. Wolności 34, 63-400 Ostrów Wielkopolski
13.	Zbór Świadków Jehowy, Sala Królestwa	ul. Wysocka 63, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Wszystkie parafie rzymskokatolickie z miasta Ostrów Wielkopolski wchodzą w skład diecezji kaliskiej, zaś w podziale dekanalnym Parafia pw. Świętej Rodziny, Parafia pw. Miłosierdzia Bożego, Parafia konkatedralna pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika, Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski, Parafia pw. św. Pawła Apostoła oraz Parafia pw. Matki Bożej Fatimskiej należą do dekanatu ostrowskiego I, zaś Parafia pw. św. Antoniego Padewskiego, Parafia pw. Ducha Świętego, Parafia pw. Najświętszego Zbawiciela i Parafia pw. Matki Boskiej Częstochowskiej należą do dekanatu ostrowskiego II.

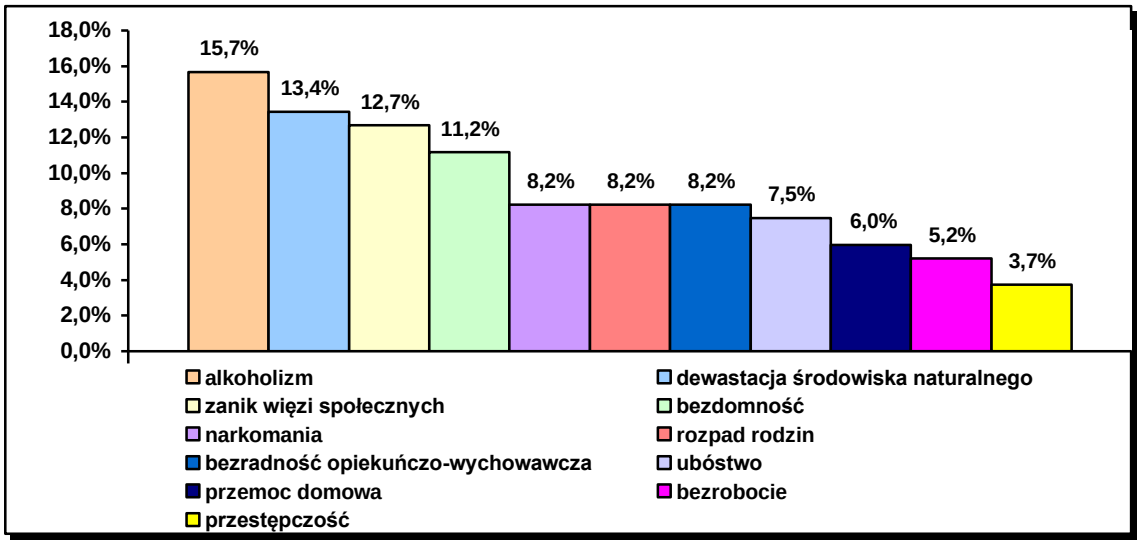
Parafia ewangelicko-augsburska w Ostrowie Wielkopolskim wchodzi w skład diecezji pomorsko-wielkopolskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, natomiast kościół zielonoświątkowy należy do okręgu zachodniowielkopolskiego Kościoła Zielonoświątkowego w RP.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w mieście najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie miasta.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w mieście, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm, dewastację środowiska naturalnego, zanik więzi społecznych i bezdomność. W dalszej kolejności wymieniali narkomanię, rozpad rodzin, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz ubóstwo, a także przemoc domową, bezrobocie i przestępczość. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

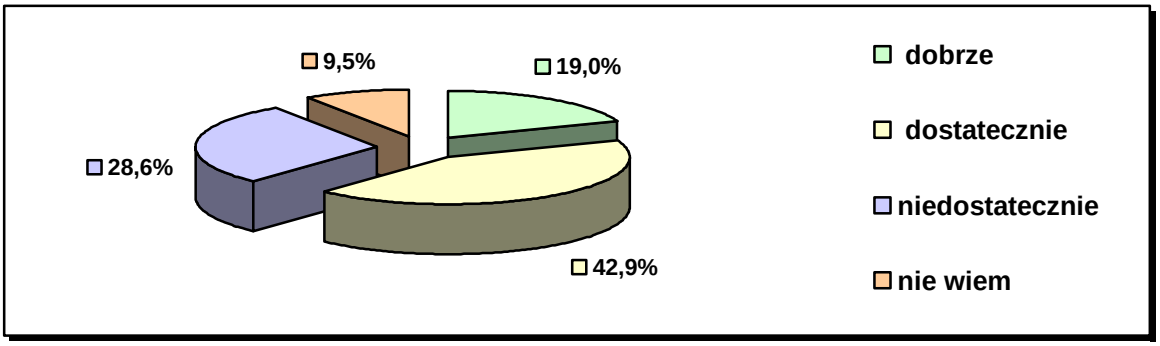
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w mieście, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania plenerowych imprez integracyjnych, wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, inicjowania wspólnych akcji aktywizujących społeczność lokalną oraz działań proekologicznych (np. sadzenie zieleni, sprzątanie miasta), a także dalszego rozwoju infrastruktury rekreacyjno-sportowej. Zwrócono również uwagę na potrzebę organizowania częstszych spotkań władz miasta z mieszkańcami, poprawy systemu informowania o planach i projektach

przygotowywanych przez władze miasta, prowadzenia szerszego dialogu społecznego z mieszkańcami oraz aktywnej współpracy z Radami Osiedla, a także lepszej promocji wydarzeń organizowanych przez miasto.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej rozwiązanie problemu bezdomności i zapewnienie opieki osobom bezdomnym, poprawę funkcjonowania komunikacji miejskiej i dostosowanie rozkładu jazdy do potrzeb mieszkańców oraz aktywizowanie osób bezrobotnych i organizowanie warsztatów dla osób niezaradnych życiowo. Za konieczne uznano także zwiększenie wydatków na służbę zdrowia, szczególnie na rozwój oddziałów szpitalnych, zapewnienie dostępu do psychologów, a także wyznaczanie nowych miejsc parkingowych, montaż ławek na terenie całego miasta oraz częstsze opróżnianie ulicznych koszy.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

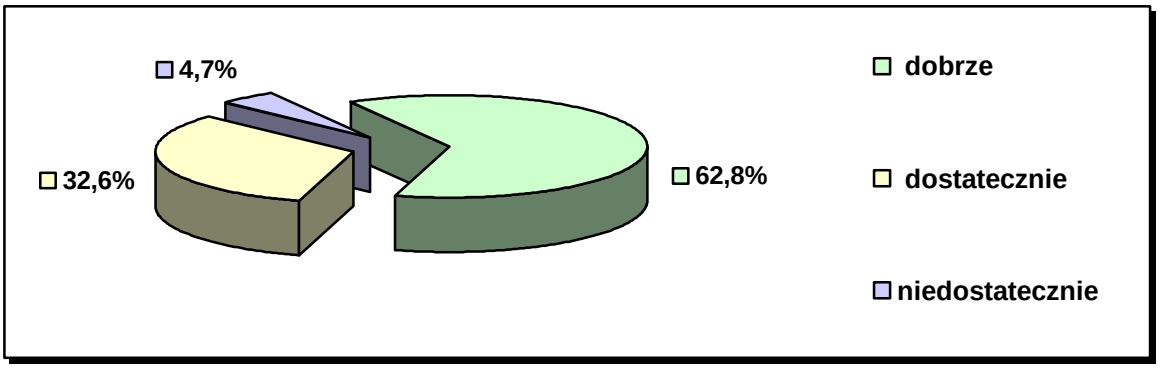

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Komunikacja między władzami samorządowymi a mieszkańcami została oceniona pozytywnie, bowiem 42,9% uczestników badania uznało ją za dostateczną, a kolejne 19% ankietowanych stwierdziło, że jest dobra. Jednocześnie 28,6% respondentów wyraziło opinię negatywną. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 9,5% pytanych.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że miasto Ostrów Wielkopolski jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta 95,4% respondentów wyraziło opinię pozytywną. Opinii tej nie podziela jednak 4,7% badanych.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W latach 2020-2022 w mieście Ostrów Wielkopolski struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale ponad połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 67. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba ludności miasta ogółem	70 133	69 337	68 475
liczba kobiet	36 956	36 465	36 101
udział kobiet w liczbie ludności miasta ogółem	52,69%	52,59%	52,72%

Dane Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2020-2022 kobiety stanowiły większość ogółu osób bezrobotnych w mieście.

Tabela 68. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2020-2022

zakres danych	2020	2021	2022
liczba bezrobotnych ogółem	1 157	961	1 008
liczba bezrobotnych kobiet	649	532	562
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	56,09%	55,36%	55,75%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim.

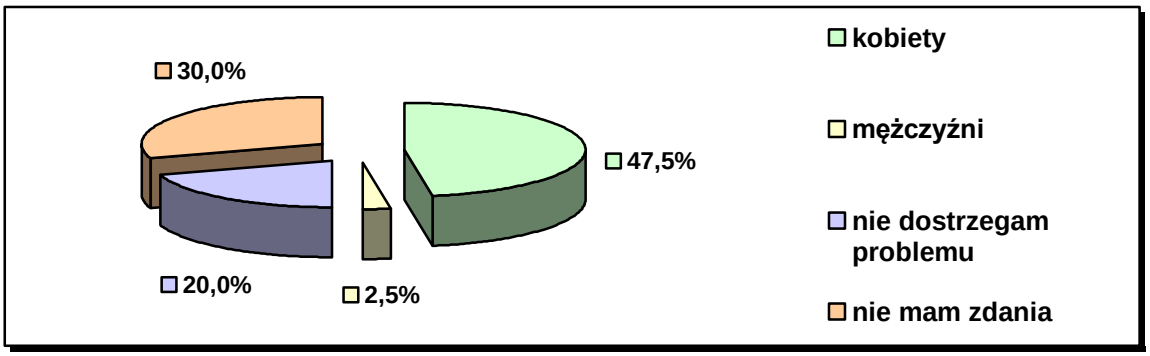
Analiza struktury bezrobocia w mieście pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym, osób w wieku 25-34 lata i 35-44 lata, osób ze stażem pracy do 1 roku oraz ze stażem od 1 roku do 5 lat, a także osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy i od 3 do 6 miesięcy.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność podejmowania działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w mieście Ostrów Wielkopolski przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 40 ankiet wypełnionych przez mieszkańców miasta, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

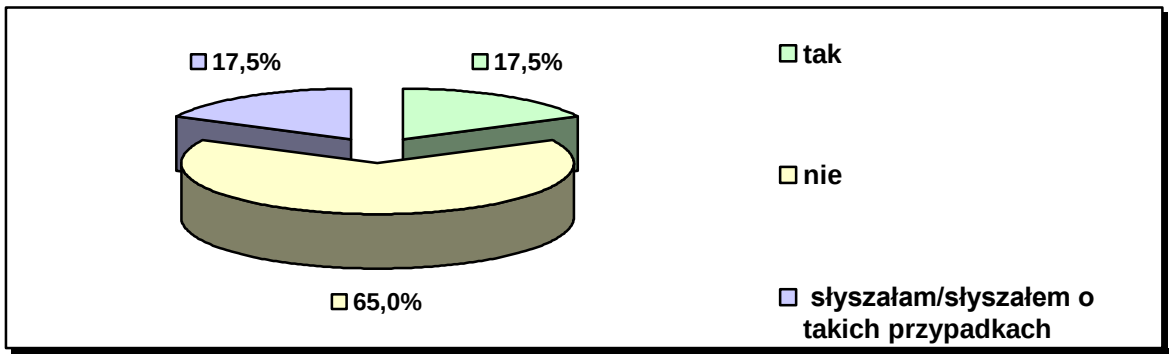

Dane z badania ankietowego.

Według 47,5% badanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Problemu zawartego w pytaniu nie dostrzega 20% respondentów. Zdaniem 2,5% uczestników badania są to mężczyźni. Trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 30% ankietowanych.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Zdecydowana większość (65%) spośród pytanych mieszkańców odpowiedziała, że nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć. Jednocześnie 17,5% badanych przyznało, że zna przypadki dyskryminacji ze względu na płeć i taki sam odsetek (17,5%) respondentów stwierdził, iż o takich przypadkach słyszał. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć lub o nich słyszała/ słyszał?

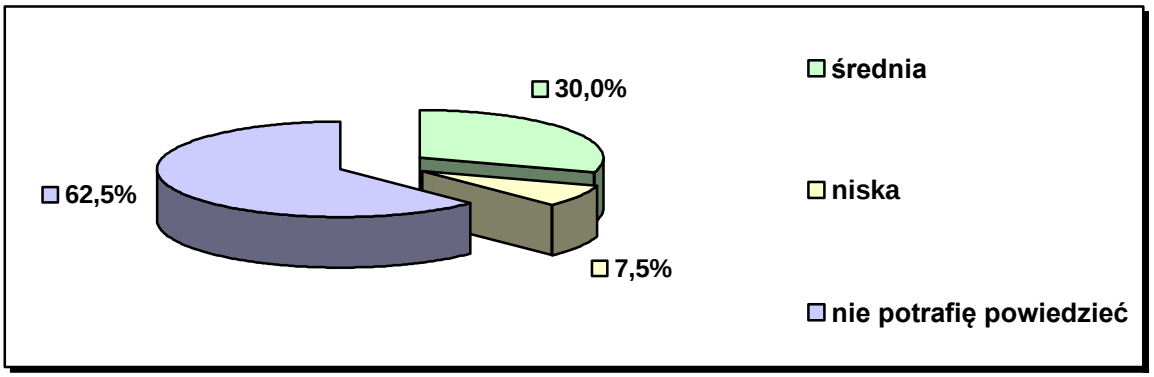

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans płci. Według 30% badanych skala problemu nierówności płci na terenie miasta jest średnia, z kolei 7,5% ankietowanych stwierdziło, że jest niska. Wysoki odsetek (62,5%) respondentów nie potrafił

jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Poniższy wykres pokazuje rozkład odpowiedzi.

Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?

Dane z badania ankietowego

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 40% badanych. Jednocześnie 2,5% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Wysoki odsetek (57,5%) ankietowanych nie potrafił rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn oraz przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (29,7%), płace (21,6%), awans zawodowy (18,9%) oraz życie rodzinne, działalność społeczną i edukację (po 8,1%), a także udział we władzach samorządowych i ochronę zdrowia (po 2,7%).

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że wielu z nich dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a blisko 40% respondentów potrafiło ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć, że część badanych wybierało odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów przez część społeczeństwa, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność oraz kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

OBSZARY ANALIZY SWOT	
BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	I
RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	II
ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	III
STAROŚĆ	IV
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	V
KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	VI

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	**słabe strony**
• podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • podejmowanie inicjatyw służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych z myślą o wsparciu osób ubogich i zagrożonych ubóstwem • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w mieście	• nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielni socjalnych) mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nierealizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) – zadanie powiatu • niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i socjalnych
szanse	**zagrożenia**
• stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w mieście • wzrastające zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • efektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych • stale rosnące zainteresowanie bezrobotnych kobiet uczestnictwem w działaniach aktywizujących	• brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • stale wahająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

• wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • brak zjawiska ubożenia wśród mieszkańców miasta	

Analiza uwarunkowań dla obszaru ***bezrobocie, ubóstwo, bezdomność*** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie inicjatyw służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych z myślą o wsparciu osób ubogich i zagrożonych ubóstwem, a także realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, jak również diagnozowanie problemu bezdomności w mieście. Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej oraz stale wahająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	**słabe strony**
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice socjoterapeutyczne) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar	• nieanalizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • nieprowadzenie placówek wsparcia dziennego z poradnictwem • brak mieszkań treningowych dla osób opuszczających pieczę zastępczą

przemocy domowej na terenie miasta • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej	
szanse	**zagrożenia**
• wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa miasta • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej • niezaspokajająca potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • wahająca się na przestrzeni rozpatrywanego okresu skala zjawiska przemocy domowej w mieście

Analiza uwarunkowań dla obszaru ***rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa*** uwypukla przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice socjoterapeutyczne), monitorowanie zapotrzebowania na opiekę dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy domowej na terenie miasta czy inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej. Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza: nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej, jak również niezaspokajająca potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami

dotkniętymi przemocą w rodzinie oraz wahająca się na przestrzeni rozpatrywanego okresu skala zjawiska przemocy domowej w mieście.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	**słabe strony**
• zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze	• ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów • występowanie problemu alkoholizmu i przemocy domowej w rodzinach • niewystarczający dostęp do usług rehabilitacyjnych
szanse	**zagrożenia**
• brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście w ostatnich latach • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze	• stale rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich

Analiza uwarunkowań dla obszaru ***zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne*** wskazuje na dostrzegane wyłącznie mocne strony: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy

psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze. Mimo wyłącznie mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – stale rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	**słabe strony**
• analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie miasta form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej	• utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa
szanse	**zagrożenia**
• dostęp osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • wystarczające możliwości miasta umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych	• wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • zwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • rosnąca liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych

	• występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin

Analiza uwarunkowań dla obszaru ***starość*** wskazuje na dostrzegane wyłącznie mocne strony w tym obszarze, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi, funkcjonowanie na terenie miasta form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu oraz zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej. Uwagę zwracają jednak zagrożenia: wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, zwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, rosnąca liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, jak również występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	**słabe strony**
• monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta • informowanie osób z niepełnosprawnościami z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom z niepełnosprawnościami • upowszechnianie wśród osób z niepełnosprawnościami ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach	• brak zakładów aktywności zawodowej na terenie miasta • rosnąca liczba osób z niepełnosprawnościami korzystająca z pomocy społecznej

pracy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób z niepełnosprawnościami • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością	
szanse	**zagrożenia**
• społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom z niepełnosprawnościami • dysponowanie ofertami pracy dla osób z niepełnosprawnościami na lokalnym rynku pracy • zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami przez lokalnych przedsiębiorców	• zwiększająca się liczba osób z niepełnosprawnościami • wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • stale rosnąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru ***niepełnosprawność*** uwypukla zdecydowaną przewagę mocnych stron, takich jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta, informowanie osób z niepełnosprawnościami z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom z niepełnosprawnościami, upowszechnianie wśród osób z niepełnosprawnościami ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, a także prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: zwiększająca się liczba osób z niepełnosprawnościami, wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, stale rosnąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, jak również wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów

samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom z niepełnosprawnościami.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	**słabe strony**
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu	• spadek liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat
szanse	**zagrożenia**
• odpowiedni potencjał miasta zapewniający mu rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia mieszkańców • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez miasto środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie	• niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontariacką	

Analiza uwarunkowań dla obszaru ***kapitał społeczny i ludzki*** wskazuje na wyłącznie mocne strony, którymi są: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, a także podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej. Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych oraz wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

22. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Z uwagi na fakt, że istnieje konieczność zachowania ciągłości działań o charakterze strategicznym, punktem odniesienia dla programowania aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 powinna być poprzednia strategia, tak aby kontynuować to, co wymaga dalszych inwestycji społecznych oraz wprowadzać zmiany w tych elementach, które wymagają korekty z uwagi na współczesny kontekst społeczny, gospodarczy, środowiskowy, czy także ten związany ze skutkami pandemii

koronawirusa oraz konfliktu rozgrywającego się za wschodnią granicą państwa. W ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2016-2022, przyjętej Uchwałą nr XVIII/201/2016 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 24 lutego 2016 roku, zrealizowano następujące cele:

- podejmowano działania w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie poprzez: aktywną pracę socjalną na rzecz mieszkańców miasta, kontynuację systemu wsparcia rodzin za pośrednictwem asystenta rodziny, wsparcie finansowe;
- stworzono warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy – m.in. poprzez współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy;
- skutecznie organizowano pomoc dla osób bezdomnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- poprawiano standard mieszkalnictwa socjalnego;
- wdrożono system pomocy dla zadłużonych lokatorów mieszkań socjalnych i komunalnych;
- prowadzono edukację rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich i prawidłowego modelu rodziny;
- zwiększono dostępność do placówek wychowania przedszkolnego w mieście;
- rozwijano działania na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła;
- prowadzono ciągłą edukację nauczycieli i pedagogów szkolnych;
- prowadzono zajęcia wyrównawcze dla dzieci i młodzieży;
- zapewniono uczniom z niepełnosprawnościami dostęp do kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie klas integracyjnych i nauczania indywidualnego;
- zapewniono dzieciom i młodzieży dostęp do alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- zapewniono pomoc dla dzieci i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego;
- prowadzono profilaktyczną działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowaną do dzieci i młodzieży;

- zapewniono osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostęp do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej;
- zapewniono rodzinom dotkniętym problemami, m.in: alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie, dostęp do wsparcia psychologicznego i prawnego;
- wspierano działalność funkcjonujących w mieście grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- rozwijano działalność Zespołu Interdyscyplinarnego;
- podnoszono kwalifikacje zawodowe kadry pomocy społecznej;
- zapewniono osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia;
- podejmowano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii;
- prowadzono akcje promujące zdrowie;
- podejmowano działania w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób starszych poprzez: aktywną pracę socjalną na rzecz osób starszych, rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, wdrożenie systemu wsparcia za pośrednictwem asystenta osoby niepełnosprawnej, zwiększenie liczby domów dziennego pobytu, wsparcie finansowe;
- podejmowano współpracę z kościołami oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych;
- pozyskiwano wolontariuszy wspierających osoby starsze;
- podejmowano działania w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób niepełnosprawnych poprzez: aktywną pracę socjalną, zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, wdrożenie systemu wsparcia za pośrednictwem asystenta osoby niepełnosprawnej, wsparcie finansowe;
- prowadzono mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych;
- likwidowano bariery architektoniczne;
- podejmowano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
- realizowano programy profilaktyczno-edukacyjne w placówkach oświatowych;
- zapewniano bezpieczeństwo w mieście;
- podejmowano działania promocyjne propagujące zmianę wizerunku pomocy społecznej;

- zapewniono mieszkańcom dostęp do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych;
- wspierano inicjatywy społeczne, zachęcano mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych;
- realizowano zadania z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- promowano działalność organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej oraz udzielano im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet miasta źródeł finansowania;
- opracowywano i realizowano, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami, projekty służące aktywizacji mieszkańców miasta, w tym współfinansowane z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy Unii Europejskiej;
- propagowano ideę pomocy innym.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane.

Na zwiększenie skuteczności realizacji celów Strategii wpływ miały również projekty wpisujące się w zaplanowane działania. Poniżej przedstawione projekty, zostały zrealizowane przez instytucje działające w mieście w obszarze polityki społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim – „Asystent rodziny", „Usługi opiekuńcze i asystenckie";
- Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski – „Pływać każdy może", „Adaptacja budynku Publicznego Przedszkola nr 3 na cele Żłobka Miejskiego", „Książka naszych marzeń", „Program profilaktyki stomatologicznej", „Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego w wieku 60+", „Bezpieczna+", „Ostrowska Karta Rodziny 3+", „Ostrowska Karta Seniora", „Program Wieloletni Senior-WIGOR na lata 2015-2020" – Dzienny Dom „Senior-WIGOR", „Ostrowska Karta Krwiodawcy".

Uwagi końcowe

Programy i projekty były realizowane w różnej perspektywie czasowej, niekiedy tylko przez rok, co zmniejszyło ich skuteczność. W przyszłości dla osiągnięcia wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

celów i zwiększenia ich skuteczności konieczne będzie wdrażanie działań w dłuższej perspektywie czasowej (niekiedy stałej) oraz większe współdziałanie podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.

III. PROGRAMOWANIE

Diagnoza problemów społecznych oparta na analizie źródeł zastanych oraz wyników badań ankietowych, a także analizie SWOT wybranych obszarów problemowych pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności, zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej**
4. **Wspieranie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
6. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom miasta**
7. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w mieście. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Miasto Ostrów Wielkopolski zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych, stwarza warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego, integruje lokalną społeczność oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców Miasto Ostrów Wielkopolski oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wytyczone cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI W CELU POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym i zagrożonym ubóstwem.	1. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 2. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołami. 4. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem. 5. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych	działania ciągłe

	lub dotkniętych ubóstwem.	
2. Aktywizacja zawodowa i wsparcie dla osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy.	1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami, instytucjami, a także organizacjami pozarządowymi i Kościołami w celu podniesienia skuteczności wsparcia adresowanego do osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 5. Rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. 6. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 7. Promowanie w obszarze rynku pracy oraz w życiu publicznym zasady równości szans kobiet i mężczyzn.	działania ciągłe w zależności od potrzeb
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością	1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego.	działania ciągłe

i bezdomnym.	2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	rok bazowy 2022	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc społeczną mieszkańcom miasta (z wyłączeniem DPS)	zł	15 355 652,84	UM/MOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	45,72	UM/MOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	1 741	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:				
ubóstwa	osoba	1 241	MOPS	raz w roku

bezrobocia	osoba	680	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	57	MOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta	%	2,54	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych wyłącznie pracą socjalną	osoba	904	MOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	90	MOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	1 008	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	osoba	562	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w mieście w liczbie osób w wieku produkcyjnym	**%**	2,57	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Prezydent, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza miasta, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN, TROSKA O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY DOMOWEJ

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	1. Udzielanie rodzinom pomocy z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Promowanie prawidłowego modelu rodziny i edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych.	działania ciągłe

	4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 5. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 6. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 7. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła.	
2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w mieście i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozpoznawanie i zabezpieczanie potrzeb społecznych dzieci i młodzieży, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwój alternatywnych	działania ciągłe

	form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta.	
3. Przeciwdziałanie problemom uzależnień, pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	1. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 2. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy domowej. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 6. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 7. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami	działania ciągłe

	działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	rok bazowy 2022	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	1 490	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	306	MOPS	
liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	rodzina	308	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	106	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:				
alkoholizmu	rodzina	111	MOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	4	MOPS	raz w roku
przemocy domowej	rodzina	343	MOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania	karta	366	ZI	raz w roku

przemocy domowej zakończonych założeniem Niebieskiej Karty				
liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	rodzin	3247	MOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	381	MOPS	raz w roku
liczba złożonych wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny dla rodzin mających na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci	wniosek	100	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Prezydent, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Aktywna polityka senioralna – realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i monitorowanie sytuacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami. 3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami. 4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami. 5. Podejmowanie współpracy z Kościołami i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. 6. Poszerzanie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. 7. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.	działania ciągłe

2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnospraw-nych fizycznie i psychicznie.	1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom z niepełnosprawnościami 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób z niepełnosprawnościami i podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami. 5. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby z niepełnosprawnościami.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	rok bazowy 2022	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	17 904	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców miasta	%	26,15	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat	osoba	638	MOPS	raz w roku

objętych wsparciem z pomocy społecznej				
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	847	MOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	osoba	682	MOPS	raz w roku
liczba osób z miasta przebywających w DPS	osoba	160	MOPS	raz w roku
liczba osób z miasta korzystających z DD”SENIOR+”	osoba	85	DD”SENIOR+”	raz w roku
liczba osób z miasta oczekujących na miejsce w DD”SENIOR+”	osoba	10	DD”SENIOR+”	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Prezydent, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, Dzienne Domy „SENIOR+”.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki

	pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz realizowanie programów zdrowotnych. 3. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie miasta. 4. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców miasta. 5. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.	działania ciągłe
2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.	1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa na drodze.	działania ciągłe

	4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców miasta o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i Internetu.	
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 2. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 3. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy domowej, przestępczości i jej negatywnych skutków. 4. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJII CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	rok bazowy 2022	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	3	UM, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie	działanie	5	UM, NGOs, placówki	

aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego			oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	3	UM, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie miasta, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	1 335	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	31/6 890	placówki oświatowe, PPP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Prezydent, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie miasta	działania ciągłe
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne miasta. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w	działania ciągłe

i rozwijanie dialogu społecznego.	pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	rok bazowy 2022	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	65	MOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w mieście, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	311	UM, NGOs, MOPS	raz w roku
liczba wspieranych przez samorząd miasta organizacji pozarządowych	organizacja	168	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Prezydent, Rada Miejska, Urząd Miejski,	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd	budżet samorządowy i centralny,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna	fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI W CELU POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na

	rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN, TROSKA O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY DOMOWEJ	- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy domowej,
CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.	- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i osoby

	z niepełnosprawnościami, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, - zwiększenie udziału seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.	- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.	- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców miasta, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

W niniejszym dokumencie zamierzonym działaniem jest nieokreślenie wartości docelowych we wskaźnikach realizacji celów strategicznych. Każda rodzina powinna posiadać pewność, że może liczyć na wsparcie w sytuacji trudnej dzięki skutecznemu systemowi udzielania pomocy. Należy rozwijać formy wsparcia dla rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo, poprzez zapewnienie fachowej pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej. Oczekiwaną tendencją byłoby doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się rodzin dotkniętych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które mogą pojawić się w efekcie zmian zwłaszcza np. demograficznych.

Współczesne podejście do zarządzania strategicznego wskazuje, że podstawowymi cechami strategii powinny być elastyczność i responsywność (zdolność do reagowania na zmiany uwarunkowań strategicznych). Wpływa na to rosnąca dynamika zmian zachodzących zarówno wewnątrz miasta, jak też w jego otoczeniu. Informacje, na których opiera się strategia – założenia, diagnoza, postawione hipotezy – wraz z upływem czasu mogą ulec dezaktualizacji. Podobny proces dotyczyć będzie oczekiwań, które były podstawą dla sformułowania celów strategicznych i odpowiadających im wskaźników. Dlatego też procesu myślenia o przyszłości miasta i jego sytuacji społecznej nie można zakończyć wraz ze sformułowaniem dokumentu lecz należy stale monitorować zachodzące zmiany oraz modyfikować w zgodzie z nimi podejmowane działania.

4. RAMY FINANSOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd miasta i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację wskazanych zadań będzie każdego roku nie niższa niż w roku poprzednim, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie mają tu ramy czasowe strategii, a także ilość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim wraz z jego Dyrektorem.

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrażania. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Monitoring realizacji założeń Strategii prowadzony będzie z wykorzystaniem analizy wskaźników przypisanych do celów strategicznych, składającej się z kilku etapów, takich jak: zbieranie danych i informacji, analiza danych i informacji,

przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2022 roku) i roku badania (dynamika).

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Strategii. Strategia jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Projekt ewaluacji musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Najczęściej spotykanymi kryteriami ewaluacyjnymi są:

- trafność – ocenia adekwatność planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie;
- skuteczność – ocenia stopień realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty;
- efektywność – ocenia relację między nakładami, kosztami zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) a osiągniętymi efektami interwencji;
- użyteczność – ocenia całość rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych, tzw. ubocznych), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych (często już zmienionych w czasie). W odróżnieniu od kryterium trafności, ocena użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w jej końcowej fazie wdrażania;
- trwałość – ocenia ciągłość efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu interwencji).

Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

Monitoring i ewaluacja pozwalają ocenić stopień realizacji Strategii oraz dokonać jej ewentualnej aktualizacji.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 powstaje w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń strategii. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania

Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku z poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących miasto;
- problemów uzależnień i przemocy domowej – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy przewidywać zaburzenia w wielu obszarach życia gospodarczego i społecznego kraju, a co za tym idzie – miasta. Monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, niemniej może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Ostrów Wielkopolski;
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego;
3. Program współpracy Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia miasta i jego mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2024-2029 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT 105

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców” 5
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn” 6
Tabela 3. Test spójności ze Strategią Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego z perspektywą do roku 2030+..... 20
Tabela 4. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2020-2022 25
Tabela 5. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2020-2022 26
Tabela 6. Ruch migracyjny ludności w latach 2020-2022 27
Tabela 7. Infrastruktura techniczna w mieście w 2022 r. 27
Tabela 8. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2020-2022 28
Tabela 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne 31
Tabela 10. Gospodarstwa rolne 31
Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej na terenie miasta w latach 2020-2022 31
Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2020-2022 32
Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2020-2022 33
Tabela 14. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 34
Tabela 15. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 34
Tabela 16. Placówki oświatowe w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 34
Tabela 17. Placówki wsparcia dziennego na terenie miasta w 2022 r. 34
Tabela 18. Wykaz żłobków i klubów dziecięcych prowadzonych na terenie miasta wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 34
Tabela 19. Wykaz przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego działających w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 35
Tabela 20. Wykaz placówek systemu oświaty działających w mieście wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 36
Tabela 21. Wykaz placówek kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia, inne placówki umożliwiające uczenie się przez całe życie w 2022 r. 37
Tabela 22. Wykaz placówek wsparcia w 2022 r. 37
Tabela 23. Placówki kultury w mieście w 2022 r. 40
Tabela 24. Wykaz placówek kultury w 2022 r. 40
Tabela 25. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w mieście w 2022 r. 42
Tabela 26. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i apteki w mieście w 2022 r. 42
Tabela 27. Sport i rekreacja w 2022 r. 49
Tabela 28. Kluby sportowe na terenie miasta w 2022 r. 49
Tabela 29. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2020-2022 54
Tabela 30. Dozory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2020-2022 55
Tabela 31. Nadzory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2020-2022 55
Tabela 32. Stan zatrudnienia w MOPS-ie na koniec 2022 r. 57
Tabela 33. Wykształcenie kadry MOPS-u na koniec 2022 r. 57
Tabela 34. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2020-2022 58
Tabela 35. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2020-2022 59
Tabela 36. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2020-2022 59
Tabela 37. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2022 r. 59
Tabela 38. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2020-2022 60
Tabela 39. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2020-2022 62
Tabela 40. Asystenci rodziny w mieście w latach 2020-2022 63
Tabela 41. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2020-2022 ... 63
Tabela 42. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2020-2022 64
Tabela 43. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2020-2022 65
Tabela 44. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2020-2022 68

Tabela 45. Instytucje i jednostki działające w obszarze pomocy społecznej w mieście w 2022 r. 68
Tabela 46. Jednostki wsparcia obejmujące teren miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2022 r. 69
Tabela 47. Rodzaje terapii prowadzonych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla mieszkańców miasta na koniec w roku szkolnego 2022 70
Tabela 48. Działalność PCPR-u dla mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2020-2022 70
Tabela 49. Stan bezrobocia w mieście w latach 2020-2022 71
Tabela 50. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2020-2022 71
Tabela 51. Bezrobotni w mieście na koniec 2022 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy 72
Tabela 52. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2020-2022 74
Tabela 53. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2020-2022 75
Tabela 54. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2020-2022 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej 75
Tabela 55. Działalność GKRPA w latach 2020-2022 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście 76
Tabela 56. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2020-2022 77
Tabela 57. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową, funkcjonujących na terenie miasta w 2022 r. 81
Tabela 58. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 85
Tabela 59. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów wg stanu na koniec roku szkolnego 2022 85
Tabela 60. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2020-2022 88
Tabela 61. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2020-2022 89
Tabela 62. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2020-2022 92
Tabela 63. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2020-2022 94
Tabela 64. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta w latach 2020-2022 94
Tabela 65. Wykaz organizacji pozarządowych utworzonych w latach 2020-2022 na terenie miasta Ostrów Wielkopolski 96
Tabela 66. Parafie rzymskokatolickie, inne kościoły i wspólnoty religijne na terenie miasta 97
Tabela 67. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2020-2022 100
Tabela 68. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2020-2022 101

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2020-2022 26
Wykres 2. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2020-2022 26
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście? 41
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście? 41
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia? 46
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji? 53
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania? 57
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu? 61
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu? 74
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom? 76
Wykres 11**.** Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy domowej na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał? 78
Wykres 12**.** Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie miasta? 78
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i osób z niepełnosprawnościami? 95
Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście? 98

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami? 99
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta? 100
Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć? 102
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć lub o nich słyszała/ słyszał? 102
Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście? 103

Przewodniczący Rady Miejskiej

Damian Grzeszczyk